

Loimaan seudun musiikkiopisto
Opetussuunnitelma, musiikki, laaja oppimäärä

SISÄLTÖ

1 Musiikkiopiston toiminta-ajatus ja tehtävät	
1.1 Musiikkiopiston tehtävä ja yleiset tavoitteet	1
1.2 Arvoperusta	1
1.3 Oppimiskäsitys	2
1.4 Oppimisympäristö	2
1.5 Toimintakulttuuri	2
2 Opetuksen laajuus ja rakenne	3
2.1 Varhaisiän musiikkikasvatus: musiikkileikkikoulu	3
2.1.1 Lähtökohdat: arvot, ihmiskäsitys ja oppimiskäsitys	3
2.1.2 Tavoitteet	3
2.1.3 Keskeiset sisällöt ja opetus	4
2.2 Taiteen perusopetuksen oppimäärän laajuus ja opintokokonaisuudet	5
2.3 Perusvehnä	5
2.4 Yhdessä	6
2.5 Keikka & konsertti	7
2.6 KeKe: kestävä kehitys	7
2.7 Syventävät opinnot	8
3 Oppimäärän yksilöllistäminen	8
4 Oppimisen arviointi	9
4.1 Arvioinnin yleiset periaatteet	9
4.2 Arviointi opintojen aikana	9
4.3 Oppimäärän suorittamisen arviointi	9
4.4 Arvioinnin kohteet ja kriteerit	10
4.5 Osaamisen tunnustaminen ja hyväksilukeminen	11
5 Oppilaaksi ottaminen	11
6 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa	11
7 Toiminnan jatkuva kehittäminen	11
LIITTEET	
1 perusopintojen todistuskaava	12
2 oppimäärän todistuskaava	12
3 taitotikkaat	13
3.1 perusvehnä: kaikki instrumentit, harjoittelu ja oppimaan oppiminen	13
3.2 perusvehnä: kaikki instrumentit, hahmottaminen ja kuuntelu	14
3.3 perusvehnä: kaikki instrumentit, säveltäminen ja improvisaatio	17
3.4 perusvehnä: puhaltimeet	19
3.5 perusvehnä: lyömäsoittimet	21
3.6 perusvehnä: alttoviulu ja viulu	23
3.7 perusvehnä: sello	25
3.8 perusvehnä: kitara	27
3.9 perusvehnä: sähköbasso	29
3.10 perusvehnä: piano	31
3.11 perusvehnä: laulu	32
3.12 keikka & konsertti: kaikki instrumentit	33
3.13 yhdessä: kaikki instrumentit	35
3.14 luke: musiikillinen luominen ja keksintä	36

1 Musiikkiopiston toiminta-ajatus ja tehtävät

1.1 Musiikkiopiston tehtävä ja yleiset tavoitteet

Säädösperusta: laki taiteen perusopetuksesta (L 633 / 1997), opetussuunnitelman perusteet (OPH, 2017)

Taiteen perusopetus rakentaa kestäväää tulevaisuutta taiteen avulla. Opetuksen perustana on moniarvoinen ja uudistuva kulttuuriperintö. Opetus vahvistaa ilmaisu-, tulkinta- ja arvottamistaitoja. Opinnot tukevat luovaa ajattelua ja tuottavat osallisuuden kokemuksen. Opetus rakentaa oppijan identiteettiä ja kehittää kulttuurista lukutaitoa. Oppilas oppii tarkastelemaan, tulkitsemaan ja arvottamaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen avulla; kriittinen ajattelu ja oppimisen valmiudet kehittyvät. Oppilas ymmärtää taiteen historialliseksi, yhteiskunnalliseksi ja ajankohtaiseksi ilmiöksi; oppilas oivaltaa yhteyksiä taiteen ja tieteen välillä.

Opetus vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hyvinvointia huomioimalla oppilaiden yksilöllisyyden ja antamalla tilaa yhteiselle tiedo ja taitojen rakentumiselle. Taiteen perusopetus vahvistaa oppimisen iloa, tukee sitoutumista ja virittää luovuutta rakentamalla yksilöllisten vahvuuksien varaan sekä huomioimalla yksilölliset kiinnostuksen kohteet ja monenlaiset kyvyt ja mahdollisuudet.

Taiteen perusopetus luo edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle. Opintoissa taitojen ohella kehittyvät valmiudet taiteesta nauttimiseen. Taide voidaan ymmärtää myös osallistumisen ja vaikuttamisen väyläksi.

Taiteen perusopetus kehittää oman taiteenalanansa kansallista kulttuuria. Oppilaitos kehittää taidekasvatusta omalla toiminta-alueellaan, valtakunnallisissa verkostoissa ja kansainvälisesti.

Opetus kehittää taiteenalalle ominaista osaamista ja antaa oppilaille valmiudet hakeutua alan ammatilliseen tai korkea-asteen koulutukseen. Tavoitteena on tarjota mahdollisuus opiskella omaa taiteenala pitkäjännitteisesti, päämäärätietoisesti ja omia kiinnostuksen kohteita painottaen. Opetus on tavoitteellista ja etenee tasolta toiselle.

1.2 Arvoperusta

Arvoperustana ovat ihmisoikeudet, tasa-arvo, yhdenvertaisuus sekä kulttuurien moninaisuus. Tuemme ihmisenä kasvamista kehittämällä ajattelun taitoja ja luovuutta. Kunnioitamme jokaisen yksilön ainutlaatuisuutta ja arvokkuutta. Yksilöllisyyden myötä oppimisen polut ovat moninaiset ja tavoitteet oppilaiden näköiset. Oppilaalla on mahdollisuus harjoittaa ja kehittää hänelle merkityksellisiä ilmaisutapoja.

Taiteenalalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat ovat opetuksen lähtökohtana. Toimintaa suuntaavat eettisyyden, esteettisyyden ja ekologisuuden periaatteet. Pohdimme ja arvioimme elämässä merkityksellistä ja arvokasta. Luomme pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

1.3 Oppimiskäsitys

Oppija on aktiivinen tiedon rakentaja ja käsittelijä. Hän kykenee asettamaan tavoitteita ja toimimaan niiden saavuttamiseksi omatoimisesti ja yhdessä toisten kanssa. Myönteiset tunnekokemukset edistävät oppimista ja innostavat jatkamaan. Oppiminen tukeutuu moniin aisteihin ja kehollisuuteen. Oppiminen on vuorovaikutteista sekä monissa konteksteissa ja sosiaalisissa suhteissa toteutuvaa. Oppilaat ohjaavat omaa oppimistaan tiedostamalla ja ymmärtämällä kokemuksiaan ja oppimisen tapojaan. Oppilas oivaltaa harjoittelun merkityksen taitojen kehittymiseksi. Oppilas kasvaa ottamaan enenevästi vastuuta omasta oppimisestaan.

1.4 Oppimisympäristö

Musiikkiopiston oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Oppimisympäristö tukee tavoitteiden saavuttamista, oppilaiden kasvua tiedoissa ja taidoissa. Oppimisympäristö tukee oppimista. Oppimisympäristö mahdollistaa oppilaan aktiivisen, monipuolisen ja pitkäjännitteisen työskentelyn musiikin parissa. Oppimisympäristö antaa mahdollisuuksia oppia yksilöllisesti ja yhdessä toisten kanssa.

Musiikkiopistolla on tavoitteiden saavuttamista tukevat tilat ja välineet. Henkilöstöllä on taitoa käyttää niitä ja toteuttaa opetusta monipuolisesti tavoitteiden saavuttamiseksi.

Esiintymisissä oppimisympäristö kattaa koko Saviseudun. Musiikkiopisto voi myös tehdä valtakunnallista ja kansainvälistä yhteistyötä muiden musiikkioppilaitosten ja eri taiteenalojen oppilaitosten kanssa. Internetin sisältöjen myötä oppimisympäristöksi tulee koko maailma.

1.5 Toimintakulttuuri

Musiikkiopiston toimintakulttuuri on avoin, kutsuva, innostava ja rohkaiseva. Oppilas saa onnistumisen kokemuksia. Myös mahdolliset epäonnistumiset ymmärretään ohjaavan keskustelun kautta kasvua ja oppimista tukeviksi. Oppilas oppii luottamaan omiin kykyihinsä. Toimintakulttuuri tarjoaa tilaisuuksia oppia yksilöllisesti ja yhdessä toisten kanssa. Toimintakulttuuri tarjoaa oppimisen näkymiä myös taiteenalarajojen yli.

Vuorovaikutus musiikkiopistossa on yksilön huomioivaa, rakentavaa ja kunnioittavaa.

Oppilaita kutsutaan jakamaan osaamistaan esiintymällä Saviseudulla sekä internetin kautta koko maailmalle. Oppilaat ymmärtävät, että musiikillisella toiminnallaan he voivat jakaa hyvää myös musiikkiopistoa laajemmin ja että heidän toiminnallaan voi olla myönteisiä, rakentavia vaikutuksia maailmassa.

Opinnoissa oppilas saa kosketuksen musiikin ja musiikkikulttuurien moninaisuuteen.

Musiikkiopiston toimintakulttuuri on kehittymään pyrkivä. Kuulemme toimintaamme osallistuvia, seuraamme alan yleistä kehitystä ja muovaamme käytäntöjämme jatkuvasti vahvistamaan arvojemme ja tavoitteidemme mukaista toimintaa.

Arjen käytännössä pyrimme joustavuuteen ja sujuvuuteen, jotta keskittyminen vapautuisi tärkeimpään eli musiikkiin ja oppimiseen.

2 Opintojen laajuus ja rakenne

2.1 Varhaisiän musiikkikasvatus: musiikkileikkikoulu

2.1.1 Lähtökohdat: arvot, ihmiskäsitys ja oppimiskäsitys

Lapsi, sinä olet tähti!

Musiikkileikkikoulussa, ystävien kesken muskarissa, tuki lapsen kasvulle ja kehitykselle on monipuolista. Lapsi on keskiössä kokonaisuutena: kokevana, tuntevana, ajattelevana, havainnoivana, viestivänä, toisten kanssa toimivana ja kehollaan maailmassa olevana, liikkuvana ihmistaimena.

Oppiminen toteutuu lapsen kehitysvaiheiden mukaan toistojen ja harjoittelun kautta. Oppiminen toteutuu huomioita suuntaamalla, havainnoimalla ja sanoittamalla ympäröivää maailmaa. Samankaltaisia taitoja voidaan oppia ja harjoittaa monenlaisin sisällöin ja toiminnoin. Musiikki on keskeisin sisältö, ja sen rinnalla ja tukena ovat liike, visuaalisuus, kieli ja tarinat.

2.1.2 Tavoitteet

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille. Leikinomaisella toiminnalla edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Varhaisiän musiikkikasvatukseen voi sisältyä instrumenttiopintoihin valmentavaa opetusta. Varhaisiän

musiikkikasvatuksessa lapsi saa musiikillisia elämyksiä, valmiuksia ja taitoja, jotka muodostavat hyvän pohjan myöhemmälle musiikin Harrastukselle.

2.1.3 Keskeiset sisällöt ja opetus

Vauvaryhmät

Vauvaryhmissä lapsi kokee ja oppii musiikkia ja musiikista vanhemman tuella turvallisessa vuorovaikutuksessa: laulut, lorut, kosketus, köröttely, tanssit, vauvajumppa ja rentoutuminen ovat keskeiset sisällöt ja työtavat. Kehon liike herättää rytmittävää ja tukee lapsen motorista kehitystä. Laulut ja lorut tukevat puheen ja laulutaidon kehitystä. Toistoin luodaan muistijälkiä. Vauvat saavat ensimmäiset konserttikokemuksensa yleisönä ja esiintyjinä.

Taaperoryhmät (1-2-vuotiaat)

Taaperoryhmissä lapset saattajineen oppivat paljolti vauvaryhmistä tutuin työtavoin. Lyhyissä toimintahetkissä rohkaistaan lapsen toimintaa. Kaksivuotiaat harjoittelevat hetkittäin itsenäisesti. Rythmi ja perussyke koetaan kehorytmeihin sekä erilaisia rytmii- ja melodiasoittimia soittamalla. Herätellään kielivalmiuksia loruin ja lauluin. Konserttikokemukset jatkuvat yleisönä ja esiintyjinä.

3-4-vuotiaat

Leikki-ikäiset loruilevat, laulavat, liikkuvat ja tanssivat musiikin tahdissa, tekevät sormileikkejä, kuuntelevat ja soittavat. Harjoitellaan monin tavoin perussykettä. Lapset rohkaistuvat osallistumaan lauluihin ja leikkeihin. Osaaminen karttuu uusien laulujen, leikkien ja lorujen myötä. Lapset opettelevat yhteistoimintaa liikkumalla piirissä, ketjussa ja jonossa. Luovuutta ja keksimisen kykyä voi virittää vapaassa liikkeessä. Liikkeissä lapsi tutustuu kehoonsa ja harjoittelee sen hallintaa oppimalla liikkeistä muotoja, tasoja, suuntia, suoritustapaa ja nopeutta. Motoriikka saa harjoitusta myös lapsen käsitellessä erilaisia välineitä. Konserttiura jatkuu sekä yleisönä että esiintyjän roolissa.

5-6-vuotiaat

Monet uudet laulut ja lorut vahvistavat 5-6-vuotiaiden kieliosaamista. Lorut tutustuttavat sykkeeseen sekä sana- ja melodiarytmiin. Keho hahmottuu ja motoriikka varmistuu kehorytmeissä ja rytmisoittimia soittamalla. Myös välineiden käsittely vahvistaa motorikkaa. Ymmärrys suunnista ja tasoista vahvistuu musiikkileikeissä.

Viisikielisen kanteleen soitto avaa ikkunat melodian ja harmonian maailmaan. Lapset soittavat korvakuulolta ja keksivät omia sävelmiä. Lapset myös voivat luoda äänimaailmoja keksimiinsä ja kuvittamiinsa tarinoin. Laattasoittimien soitto johdattaa harmonian kuunteluun. Yhdessä tekeminen kehittyy yhdessä soittamalla ja liikkumalla. Lapset vahvistuvat kärsivällisyydessä ja vuoron odottamisessa.

Nuottikirjoituksen merkit tulevat muotoina tutuiksi. Musiikin kuuntelu vahvistaa sävyjen, tempon, äänen voimakkuuden ja sävelkorkeuden havaitsemista. Kuuntelu virittää myös mielikuvitusta. Erilaiset soittimet ja niille ominaiset äänensävyt tulevat tutuiksi. Lapset ymmärtävät konsertissa yleisön ja esiintyjien erilaiset roolit.

2.2 Taiteen perusopetuksen oppimäärän laajuus ja opintokokonaisuudet

Koko oppimäärän laajuus on 1300 tuntia. Oppimäärä jakaantuu perusopintoihin ja syventäviin opintoihin. Perusopintojen laajuus on 800 tuntia, ja syventävien opintojen laajuus on 500 tuntia.

Perusopinnoissa on neljä opintokokonaisuutta (suluissa niiden laskennalliset laajuudet):

- perusvehnä (300)
- yhdessä (200)
- keikka & konsertti (200)
- KeKe eli kestävä kehitys (100)

Kaikkien opintokokonaisuuksien opintoja tehdään koko perusopintojen ajan. Perusopintojen keskeiset taidot (sekä kaikkien instrumenttien yhteiset taidot että instrumenttispesifit taidot ja musiikin hahmottamiseen liittyvät taidot) tavoitealueittain on kuvattu liitteiden taitotikkaissa.

Syventävissä opinnoissa on yksi opintokokonaisuus: loppuyö ja sitä tukevat opinnot.

2.3 Perusvehnä: tavoitteet, sisällöt ja työtavat

Perusvehnä-opintokokonaisuus liittyy opetussuunnitelman perusteiden tavoitealueista seuraaviin: ilmaisu ja esiintyminen, kuuntelu ja hahmottaminen, säveltäminen ja improvisaatio, oppimaan oppiminen ja harjoittelu.

Perusvehnä-opintokokonaisuudessa oppilas saa oman instrumentin sekä musiikin hahmottamisen perustaidot, jotta hänellä on valmiuksia esiintyä ja ilmaista. Oppilas saa taitoja ja rohkeutta musiikin luomiseen sekä kokemuksia luovasta toiminnasta. Perustaitojen karttuminen on kuvattu tämän opetussuunnitelman liitteenä olevissa kaikkien instrumenttien yhteisissä ja instrumenttikohtaisissa taitotikkaissa.

Perusvehnä-opintokokonaisuudessa oppilas oppii musiikin hahmottamisessa olennaisen musiikin luku- ja kirjoitustaidon, jotta hän voi itse luoda musiikkia, jäsentää musiikkia oppimisensa tueksi ja kuunnella musiikkia analyttisesti. Perusvehnä-opintokokonaisuudessa oppilas myös oppii tarkoituksenmukaisia harjoittelun tapoja; hän ymmärtää, miten omalla toiminnalla voi vaikuttaa oppimisen edistymiseen ja lopputulokseen. Lähitavoitteet määritellään vuosittain yhteisessä oppilaan ja opettajan tavoitekeskustelussa. Tavoitteiden saavuttaminen todennetaan ja dokumentoidaan taitotikkaisiin. Oppimisen arviointi on luonteeltaan keskustelevaa.

Sisältönä perusvehnässä on instrumentin hallinnan karttumista tukeva sävelaarteisto, joka myös tuo ilmi musiikkien ja musiikkikulttuurien moninaisuutta. Sisältönä on samoin musiikin hahmottamisen taitoja kartuttava sävelaarteisto. Oppilas myös itse luo musiikkia, joka tukee hänen hahmottamistaitonsa kehittymistä ja edistää instrumentin hallintaa.

Työtapoina ovat yksilö- ja ryhmäopetus. Opetus toteutuu oppilaan omilla soitto- tai laulutunneilla sekä ryhmämuotoisessa opetuksessa. Ryhmässä toimiminen luo edellytyksiä yhteisen tiedon rakentamiseen, toisilta oppimiseen ja toisille mallina olemiseen. Työtapana on myös oma luova toiminta sekä omalla instrumentilla että it-avusteisesti.

Suoritus: Oppilas ja opettaja täyttävät lukukausittain edistymistä konkretisoivia taitotikkaita. Taitojen karttuminen on jaettu neljään tasoon. Kun oppilas on taitotikkaissa omaksunut tasoon kuuluvat taidot, hän esiintyy sinettikonsertissa tai sinettikonserttien sarjassa, jossa hän itse opettajan kanssa suunnittelemaansa ohjelmalla osoittaa keskeisten taitojen hallinnan. Sinettikonsertin sisällön voi myös jakaa useampaan esiintymiseen tai siitä voi tehdä tallenteen. Oppilas saa sinettikonsertista palautteen omalta opettajalta ja vähintään yhdeltä muulta musiikkiopiston opettajalta.

2.4 Yhdessä

Opintokokonaisuus liittyy opetussuunnitelman perusteiden tavoitealueista seuraaviin: esiintyminen ja ilmaisu, improvisaatio ja säveltäminen, harjoittelu ja oppimaan oppiminen, kuuntelu ja hahmottaminen.

Oppilas oppii perustaidot yhteismusisointiin ja musiikin tekemiseen yhdessä. Oppilas oppii sopeuttamaan oman osuuden suurempaan kokonaisuuteen. Hän kehittyy sykkeen kokemisen ja säilyttämisen taidossa. Hän saa kokemuksen moniäänisyydestä. Oppilas harjaantuu kuuntelemaan kokonaisuutta. Oppilas saa kokemuksen musisoimisesta erilaisissa kokoonpanoissa ja erilaisissa rooleissa: hän voi osallistua kamarimusiikkiin, erilaisiin yhtyeisiin ja orkesteriin soittajana tai laulajana, hän voi myös olla säestäjänä. Oppilas luo musiikkia yhdessä toisten kanssa. Oppilas kehittyy taidoissa toimia yhdessä toisten kanssa. Oppilas oppii antamaan ja vastaanottamaan palautetta rakentavasti. Yhdessä tekeminen kuuluu opintoihin koko oppijauran ajan. Oppilas osallistuu vähintään yhteen yhteisen musisoinnin projektiin vuosittain. Keskeiset taidot on kuvattu liitteen taitotikkaissa.

Sisältönä opintokokonaisuudessa on kokonaisuuden kuuntelemista tukeva ja moniäänisyyteen johdettava sävelaarteisto, joka myös tuo ilmi musiikkien ja musiikkikulttuurien moninaisuutta. Sisältönä on samoin musiikin hahmottamisen taitoja kartuttava sävelaarteisto. Oppilas myös itse luo musiikkia, joka tukee hänen yhteismusisointitaitojensa kehittymistä.

Työtapoina ovat ryhmäopetus oman instrumentin tunneilla, yhteismusisointikokoonpanoissa sekä musiikillisen luomisen ja keksinnän ryhmissä.

Suoritus: Oppilas esiintyy vähintään kerran vuodessa jossakin kokoonpanossa tai luomalla ryhmässä vähintään yhden ääniteoksen. Suoritetaan vuosittain.

2.5 Keikka & konsertti

Opintokokonaisuus liittyy opetussuunnitelman perusteiden tavoitealueista seuraaviin: esiintyminen ja ilmaisu, improvisaatio ja säveltäminen, harjoittelu ja oppimaan oppiminen, kuuntelu ja hahmottaminen.

Esiintyminen ja musiikin kuuntelu kuuluvat opintoihin koko oppijauran ajan. Oppilas saa kokemuksen esiintymiseen valmistautumisen prosessista ja hän harjaantuu esiintymiseen valmistautumisen taidossa. Oppilas ymmärtää harjoittelun merkityksen ja oppii suuntaamaan omaa harjoitteluaan. Oppilas saa kokemuksen erilaisissa tilaisuuksissa esiintymisestä. Oppilas saa kokemuksen improvisaatiosta. Oppilas saa kokemuksen tallenteen tekemisestä. Oppilas oppii vastaanottamaan palautetta.

Oppilas oppii kuuntelemaan musiikkia aktiivisesti. Oppilas osallistuu kuulijana erilaisiin musiikkitilaisuuksiin. Hän tutustuu kuulijana erilaisiin musiikkityyleihin. Hän tutustuu internetissä saatavilla olevaan musiikkitarjontaan ja oppii hakemaan musiikkisisältöjä monipuolisesti. Oppilas oppii antamaan palautetta. Keskeiset taidot on kuvattu liitteen taitotikkaissa.

Sisältönä on oppilaan kehittymistä monipuolisesti palveleva sävelaarteisto sekä oppilaan itse luoma musiikki.

Työtapana on yksilö- ja ryhmäopetus oman instrumentin tunneilla, yhteismusisointitunneilla sekä musiikillisen luomisen ja keksinnän ryhmissä.

Suoritus: Oppilas osallistuu lukuvuoden aikana kuulijana vähintään kolmeen erilaiseen konserttiin tai tilaisuuteen, joissa hän ei itse esiinny. Yksi niistä on oman instrumentin konsertti, yksi muun kuin oman instrumentin konsertti ja yksi musiikkiopiston ulkopuolinen konsertti tai internetissä tarjolla oleva musiikkikokonaisuus tai musiikkia sisältävä tanssiesitys. Oppilas esiintyy vähintään kerran lukukaudessa joko yksin tai jossakin kokoonpanossa. Oppilas voi myös tehdä tallenteen. Suoritetaan vuosittain.

2.6 KeKe: kestävä kehitys

Opintokokonaisuus liittyy opetussuunnitelman perusteiden tavoitealueista seuraaviin: esiintyminen ja ilmaisu, improvisaatio ja säveltäminen, harjoittelu ja oppimaan oppiminen, kuuntelu ja hahmottaminen.

Oppilas ymmärtää kestävä kehityksen sosiaalisen ulottuvuuden: oppilas ymmärtää, miten hän musiikilla ja osaamisellaan voi tuottaa ja jakaa hyvää; oppilas ymmärtää, miten hän musiikillaan ja musisoinnillaan voi vaikuttaa maailmaan. Oppilas saa kokemuksen, että oma toiminta on merkityksellistä ja että omalla toiminnalla voi tuottaa myönteisiä vaikutuksia. Oppilas voi esiintyä yleisölle, jolla ei tavallisesti ole pääsyä

elävän musiikin äärelle. Hän voi osallistua tilaisuuteen tai tapahtumiin, joilla kerätään varoja heikommissa asemassa oleville. Hän voi itse olla määrittämässä hyväntekeväisyyden kohdetta tai apua välittävää tahoa. Hän voi esiintyä yksin tai ryhmän jäsenenä tai tehdä jaettavan tallenteen. KeKe-konsertit kuuluvat oppilaan opintoihin koko musiikkiopistouran ajan.

Sisältönä on yleisöä huomioiva sävelaarteisto, joka myös voi olla oppilaan itsensä luomaa musiikkia.

Työtapoina ovat esiintymiseen tai tallenteen tekemiseen tähtäävät yksilö- ja ryhmätunnit.

Suoritus: oppilas osallistuu vuosittain vähintään yhteen hyvän mielen KeKe-projektiin.

2.7 Syventävät opinnot

Syventävissä opinnoissa on yksi opintokokonaisuus: lopputyö ja sitä tukevat opinnot. Syventävissä opinnoissa suuntautumisvaihtoehtoina ovat solistinen työskentely, yhteismusisointi ja musiikin luominen. Lisäksi oppilas voi lopputyössään yhdistää näitä kaikkia. Lopputyössä oppilas voi myös halutessaan osoittaa usean instrumentin hallintaa.

Syventävissä opinnoissa oppilas valmistaa lopputyön, joka voi olla oma konsertti tai esiintymisien sarja tai tallenne tai usean tallenteen kokonaisuus. Lopputyö voi olla sooloesitys tai yhteismusisointiin perustuva kokonaisuus. Lopputyö voi sisältää itse tehtyä musiikkia tai se voi koostua kokonaan itse tehdystä musiikista. Oppilas osallistuu lopputyön tekemistä tukeviin hahmotustaitojen opintoihin.

Musiikkialan ammattiopintoihin tähtääville voidaan lisäksi järjestää opiskelijavalintaan valmistavaa instrumentti- ja hahmotustaitojen opetusta.

Sisältönä on oppilaan valitsema lopputyön sävelaarteisto. Sisältönä on samoin tukimateriaali, joka tukee lopputyössä edellytettävien taitojen karttumista.

Työtapoina ovat yksilö- ja ryhmäopetus.

3 Oppimäärän yksilöllistäminen

Oppilaalle laaditaan henkilökohtainen suunnitelma opetuksen toteuttamisesta, yksilöllistetyistä tavoitteista ja työtavoista, jos hänellä on esimerkiksi oppimiseen liittyvän haasteen tai vamman takia vaikeuksia suorittaa opetussuunnitelmassa kuvattu oppimäärä. Yksilöllistämisen mahdollisuudesta tiedotetaan avoimesti oppilaille ja huoltajille.

4 Oppimisen arviointi

4.1 Arvioinnin yleiset periaatteet

Arviointi ohjaa oppimista ja tukee edistymistä. Monipuolisilla arviointikäytännöillä tuetaan oppilaan itsearviointivalmiuksien ja -taitojen kehittymistä. Palaute ohjaa oppimista tavoitteita kohti. Arviointi on monipuolista, vuoropuheluun perustuvaa ja eettisesti kestävää.

4.2 Arviointi opintojen aikana

Opintojen aikana arviointi ja siihen perustuva ohjaus ovat läsnä säännöllisesti. Vuorovaikutteinen palaute vahvistaa oppilaiden osallisuutta. Arviointikäytännöt tukevat itsearviointi- ja vertaisarviointitaitojen kehittymistä. Oppilas oppii tekemään havaintoja omasta työskentelystään ja antamaan rakentavaa palautetta. Oppilas oppii vastaanottamaan palautetta.

Kannustava ja ohjaava palaute oppimisen aikana luo oppilaalle ymmärrystä omista kyvyistä ja mahdollisuuksista. Monipuolinen, myönteinen ja realistinen palaute edistää oppimista. Pedagogisessa vuorovaikutuksessa palaute on kaksisuuntaista: kaikki antavat ja vastaanottavat palautetta.

Lähtökohtana opintojen aikaisessa arvioinnissa ovat aina opetussuunnitelmaan perustuvat tavoitteet. Arviointi ei kohdistu oppilaan henkilönä, ei hänen arvoihinsa, asenteisiinsa tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiinsa. Oppilas saa säännöllisesti perusteltua ja konkreettista tietoa oppimisensa edistymisestä. Hän ymmärtää osaamisensa edistymisen ja ymmärtää oman työskentelyn merkityksen osaamisen kehittämisessä.

Perusopintojen opintokokonaisuuksien taidot saavutettuaan ja osallistuttuaan opintokokonaisuuksien edellyttämään opetukseen oppilas saa todistuksen perusopinnoista. Todistus sisältää sanallisen arvion oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittämisestä perusopintojen aikana. Arvio painottaa oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa tavoitteisiin. Perusopintojen todistuskaava on liitteessä. Oppilaalla on lisäksi aina oikeus saada osallistumistodistus siihen mennessä suorittamistaan taiteen perusopetuksen opinnoista.

4.3 Oppimäärän suorittamisen arviointi

Syventävien opintojen opintokokonaisuuksien taidot saavutettuaan ja osallistuttuaan opintokokonaisuuksien edellyttämään opetukseen oppilas saa todistuksen laajan oppimäärän suorittamisesta. Arvioinnin lähtökohtana ovat oppilaan suorittamat syventävät opinnot. Arviointi kiteyttää, miten oppilas on saavuttanut syventävien opintojen tavoitteet. Lopputyön arviointi on osa syventävien opintojen arviointia. Syventävien opintojen aikana oppilas osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Päättötodistus sisältää sanallisen arvion oppilaan suorittamasta laajasta oppimäärästä.

Arvio kuvaa oppilaan edistymistä sekä hänen osaamistaan suhteessa syventävien opintojen tavoitteisiin. Arvio painottaa oppimisen ja osaamisen vahvuuksia. Syventävien opintojen todistuskaava on liitteessä. Oppilaalla on lisäksi aina oikeus saada osallistumistodistus siihen mennessä suorittamistaan taiteen perusopetuksen opinnoista.

4.4 Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Arvioinnin kohteina ovat opintokokonaisuuksien keskeiset tavoitteet

- **perusvehnä**: instrumentin hallinnan ja musiikin hahmottamisen perustaidot
- **yhdessä**: yhdessä musisoimisen perustaidot eli kyky kuunnella toisia ja sopeuttaa oma osuus kokonaisuuteen
- **keikka & konsertti**:
 - esiintymiseen valmistautumisen prosessi ja esiintymistaidot, toiminta esiintymistilanteessa
 - esityksen ehjä kokonaisuus ja ilmaisuvoima, ilmaisun oma ääni
 - aktiivinen osallistuminen kuuntelijan roolissa
- **kestävä kehitys**: ymmärrys musiikin vaikutuksista, ymmärrys musiikilla vaikuttamisesta, vastuullisuus ja aktiivisuus
- **syventävät opinnot**: tavoitteellinen valmistautuminen ja musiikillisen kokonaisuuden toteuttaminen

Arvioinnin kriteerit:

- **perusvehnä**
 - oppilas hallitsee instrumentin tavalla, joka mahdollistaa ehjän, sujuvan ja äänellisesti nautittavan esityksen
 - oppilas hahmottaa musiikkia tavalla, joka mahdollistaa selkeästi jäsenyvät esitykset
 - oppilas kykenee musiikkia luodessaan tekemään perusteltuja ratkaisuja ja valintoja
 - oppilas kykenee musiikkia luodessaan tarjoamaan vaihtoehtoisia ratkaisuja
- **yhdessä**
 - oppilas hallitsee yhdessä musisoimisen perustaidot tavalla, joka mahdollistaa ehjän, sujuvan, äänellisesti nautittavan ja jäsenytyneen esityksen
 - oppilas kykenee ryhmässä rakentamaan yhteistyöhön
- **keikka & konsertti**
 - oppilas osaa ohjata oppimistaan ja valmistaa musiikillisen kokonaisuuden esityskuntoon
 - oppilas toimii sujuvasti ja varmasti esiintyjän ja kuuntelijan rooleissa konserttitilanteessa
 - oppilas on aktiivinen osallistumaan kuulijana
 - oppilaan oma ääni, oma näkemys ja oma tulkinta välittyvät esityksestä
- **kestävä kehitys**
 - oppilas on aktiivinen vaikuttamaan musiikilla
- **syventävät opinnot**
 - oppilas toteuttaa musiikillisesti ehjän kokonaisuuden

- oppilas osaa tehdä perusteltuja ratkaisuja ja valintoja
- oppilaan oma ääni, oma näkemys ja oma tulkinta välittyvät esityksestä

4.5 Osaamisen tunnustaminen ja hyväksilukeminen

Oppilas saa opetussuunnitelma tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot ja muutoin hankitun osaamisen tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen perustuu selvityksiin aiemmista opinnoista tai näyttöihin osaamisesta. Tunnistaminen suhteutetaan opetussuunnitelman opintokokonaisuuksien tavoitteisiin ja sisältöihin.

5 Oppilaaksi ottaminen

Oppilaalla tulee olla kyky vastaanottaa opetusta. Pääsääntöisesti kaikki hakijat voidaan ottaa oppilaiksi. Oppilaaksiotossa noudatetaan taiteen perusopetuslain (L 633 / 1998) 6 §:n mukaisia periaatteita.

6 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Huoltajia kuullaan säännöllisesti toimintaa arvioitaessa ja kehitettäessä.

Musiikkiopisto toimii aktiivisesti paikallisessa lähiyhteisössä eri toimialojen toimijoiden kanssa sekä valtakunnallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa. Musiikkiopisto hoitaa ja laajentaa verkostojaan systemaattisesti.

7 Toiminnan jatkuva kehittäminen

Musiikkiopisto arvioi toimintaansa säännöllisesti ja kehittää toimintaansa keräämänsä palautetiedon pohjalta. Kehittämistoiminnassa voidaan tukeutua kotimaisiin ja kansainvälisiin verkostoihin.

LIITE 1

Perusopintojen todistuskaava

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sisältää seuraavat tiedot:

- todistuksen nimi: Taiteen perusopetus, musiikin laajan oppimäärän perusopintojen todistus
- koulutuksen järjestäjän nimi: Loimaan kaupunki
- oppilaitoksen nimi: Loimaan seudun musiikkiopisto
- taiteenala: musiikki
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot (opintokokonaisuuksien nimet ja laskennalliset laajuudet)
- sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti

LIITE 2

Oppimäärän todistuskaava

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sisältää seuraavat tiedot:

- todistuksen nimi: taiteen perusopetus, musiikin laajan oppimäärän päättötodistus
- koulutuksen järjestäjän nimi: Loimaan kaupunki
- oppilaitoksen nimi: Loimaan seudun musiikkiopisto
- taiteenala: musiikki
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot (opintokokonaisuuksien nimet ja laskennalliset laajuudet)
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot
 - opintokokonaisuuksien nimet ja laskennalliset laajuudet
 - lopputyön aihe
- sanallinen arvio oppilaan suorittamasta taiteenalan laajasta oppimäärästä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti

LIITE 3 Taitotikkaat

Taitotikkaat, TUTTI

3.1 Perusvehnä: Harjoittelu ja oppimaan oppiminen

Pronssi

- opetellaan harjoittelun säännöllisyyttä ja totutellaan säännölliseen harjoitteluun
- oppilas harjoittelee säännöllisesti sen mukaan kuin opettajan kanssa on yhdessä sovittu
- opetellaan harjoittelun tavoitteellisuutta
- vanhemmat ovat harjoittelun tukena opettajan antamien ohjeiden mukaan
- oppilaalle järjestetään kotona suotuisat harjoitteluolosuhteet
- oppilas kuuntelee opettajan antamia ohjeita ja osaa harjoitella niiden mukaan
- oppilas oppii ymmärtämään harjoittelun merkityksen: omalla työllä voi vaikuttaa lopputulokseen
- oppilas osaa käsitellä soitinta turvallisesti
- oppilas äänittää omaa soittoa soittotunnilla opettajan kanssa ja tekee havaintoja omasta suoriutumisestaan
- oppilas soittaa omaksi iloksi muutakin musiikkia kuin soittoläksyjä

Hopea

- harjoittelusta sovitaan yhdessä oppilaan, opettajan ja vanhempien kanssa
- oppilas harjoittelee opettajan antamien ohjeiden mukaan
- harjoittelu on säännöllistä ja suunnitelmallista
- oppilaan oma-aloitteisuus alkaa kehittyä
- oppilas ymmärtää toistojen välttämättömyyden, aiemmin opittua kerrataan
- oppilaan keskittyminen vahvistuu
- oppilaalla on malttia vastaanottaa palautetta, ja hän ottaa opiksi saamastaan palautteesta
- oppilas kuulee, missä on parannettavaa ja osaa tarttua harjoitusta vaativiin kohtiin
- oppilas ymmärtää, mitä harjoittelu tarkoittaa verrattuna läpisoittoon
- oppilas osaa valmistautua esiintymisiin tarkoituksenmukaisesti harjoitellen
- oppilas oppii sietämään myös vastoinkäymisiä
- oppilas oppii soittimen huollon perusasioita

Kulta

- oppilas suunnittelee opettajan kanssa omaa harjoittelua
- harjoittelu on säännöllistä, ja oppilas nostaa harjoittelun minuuttimäärää
- oppilaan oma-aloitteisuus harjoittelussa vahvistuu
- oppilas osaa keskittyä harjoittelussa olennaiseen
- oppilaalla on malttia vastaanottaa palautetta ja hän ottaa opiksi saamastaan palautteesta
- oppilas tekee huomioita omasta suoriutumisestaan ja alkaa suunnata harjoittelua sen mukaan

- oppilas oppii soveltamaan erilaisia harjoittelutapoja: erilaiset rytmit, erilaiset tempot
- oppilas oppii sietämään myös vastoinkäymisiä
- oppilaan soittokestävyys vahvistuu
- oppilas ylläpitää vähintään kolmea kappaletta samaan aikaan esityskunnossa
- oppilas etsii oppimateriaaleja internetistä itsenäisesti
- oppilas osaa tutustua uuteen kappaleeseen myös ilman opettajaa
- oppilas löytää omia esikuvia ja osaa asettaa pitkän tähtäimen tavoitteita

Platina

- oppilas osaa suunnitella omaa harjoittelua ja ottaa enenevästi vastuuta omasta harjoittelusta
- oppilas osaa sopeuttaa harjoittelua tilanteen mukaan esimerkiksi konsertin lähestyessä
- oppilaalla on jäsenyneyttä tapoja valmistautua esiintymiseen
- oppilas osaa jäsentää harjoitteluaan: harjoittelun jaksottaminen, harjoittelun kohdistaminen ensisijaisesti työstämistä vaativiin paikkoihin
- oppilaalla on käytössä vaihtelevia ja tarkoituksenmukaisia harjoittelutapoja
- oppilas osaa jakaa suuria kokonaisuuksia välitavoitteisiin; oppilas osaa arvioida välitavoitteiden toteutumista
- oppilas osaa hyödyntää mielikuvaharjoittelua (kappaleen soittaminen mielessä)
- oppilas osaa käyttää oman soittonsa taltiointia ja kuuntelua oppimisensa tukena: oppilas osaa ottaa opiksi videotallenteista
- oppilas hyödyntää harjoittelupäiväkirjaa

Taitotikkaat, TUTTI

3.2 Perusvehnä: hahmottaminen ja kuuntelu

Pronssi

- oppilas keskittyy kuuntelemaan opettajan antamia malliesimerkkejä
- oppilas osaa soittaa korvakuulolta 3 - 5 sävelen melodioita
- oppilas oppii lukemaan nuotteja omalla instrumentilla hallitsemaltaan sävelalueelta ja oppilas oppii muita omalle instrumentille ominaisia musiikin merkitsemisen tapoja (tabulatuurit, otelautakaaviot)
- oppilas hahmottaa musiikin ajallista jäsentymistä
 - oppilas alkaa hahmottaa rytmiä taputtaen
 - oppilas tuntee perusrytmit ja harjoittelee pulssin säilyttämistä
 - syke
 - tempo
 - aika-arvot
- oppilas alkaa hahmottaa äänen ja soinnin moninaisuutta
 - oppilas alkaa hahmottaa sävelkulkuja laulaen

- oppilas kuuntelee ja hakee sävelpuhtautta
- äänen korkeus ja kromaattinen muuntelu (etumerkit)
- voimakkuus
- sävy ja väri
- oppilas soittaa tai laulaa yhtyeessä alusta alkaen
- oppilas kuuntelee musiikkia monipuolisesti
 - oma instrumentti
 - oma instrumentti pienen kokoonpanon osana
 - oma instrumentti suuressa kokoonpanossa
 - eri tyyliä ja aikakaudet
 - tutustuminen kuunnellen muutamaan muuhun instrumenttiin kuin oma instrumentti
- oppilas tallentaa omaa soittoaan tai lauluaan ja kuuntelee sitä
- oppilas hankkii äänitteitä ja kuuntelee niitä
- oppilas osallistuu konsertteihin myös kuulijana ja hän oppii yleisön roolissa olemista

Hopea

- oppilas vakiinnuttaa osaamistaan niissä äänen tuottamisen tavoissa, joihin edellisellä tasolla on tutustuttu
- oppilaan taito lukea nuotteja varmistuu ja hänen sujuvasti lukemansa ääniala laajenee soitto- ja laulutaidon kehittyessä, oppilas tutustuu uusiin oktaavialoihin
- oppilas osaa soittaa myös ulkoa
- oppilas hahmottaa sykkeen
- oppilas saa tuntumaa tasajakoisiin ja kolmijakoisiin sävellyksiin
- oppilas hallitsee perusrytmit ja tutustuu vaativampiin rytmeihin (sekä nuotit että tauot)
- oppilas tutustuu duuriin ja molliin
- hallitsee etumerkkien lukemisen ja tunnistaa etumerkkejä
- sointusoittimissa oppilas tutustuu sointumerkkeihin ja niiden käyttöön
- oppilas oppii lukemaan nuotista myös esitysmerkintöjä
- oppilas harjoittelee tempon muutoksia
- oppilas alkaa hahmottaa esittämänsä musiikin rakennetta eli kokonaisuuden jäsentymistä osiin (fraseeraus)
- oppilas totuttelee kuuntelemaan omaa soittoaan tai lauluaan
- oppilas osaa tehdä omasta soitosta äänitteen ja huomaa siitä onnistumiset ja harjoitusta vaativat asiat
- yhteissoitossa oppilas oppii kuuntelemaan muita ja sopeuttamaan oman soiton toisten soittoon
 - osaa seurata johtajaa
 - pysyy omassa äänessä moniäänisessä kokonaisuudessa
- oppilas harjoittelee korvakuulolta soittamista ja laulamista 5 - 8 sävelen alalta
- oppilas kuuntelee harjoittelemaansa kappaleita omatoimisesti

- oppilas käy konserteissa esiintyjänä ja kuulijana
- oppilas kuuntelee musiikkia netin eri kanavista
- oppilas listaa suosikkimusiikkiaan ja jalostaa omaa kuuntelulistaansa
- oppilaalla on omia ehdotuksia kappalevalinnoiksi
- oppilas osallistuu konsertteihin myös kuulijana ja hän oppii yleisön roolissa olemista

Kulta

- oppilas alkaa omatoimisesti opetella itselleen uusia kappaleita
- oppilas osaa soittaa korvakuulolta pieniä lauluja
- korvakuulolta soittaminen varmistuu 5 - 8 sävelen alalta, oppilas tapaa tuttuja lauluja ilman nuotteja korvakuulolta
- oppilas saa lisää valmiuksia ulkoa sekä kuulonvaraisesti soittamiseen
- sointusoittimissa oppilas hallitsee sointumerkkien käytön ja osaa tehdä sointumerkeillä jonkinlaisen säestyksen
- nuotinluku varmistuu oppilaan hallitsemalle sävelalalle, nuottien lukeminen on sujuvaa
- nuoteissa olevat merkinnät tulevat tutuiksi: korukuviot, ottava, segno, coda-merkit
- oppilas tutustuu eri nuottiavaimiin
- oppilas tutustuu erilaisiin musiikin tyyliin ja oppii tyylinmukaista esittämistä
- oppilas osaa tulkita ja esittää musiikin luonnetta
- oppilas tutustuu esityksimerkkeihin itsenäisesti ja pyrkii löytämään oman tulkinnan
- oppilas hahmottaa ja ottaa ilmaisussaan huomioon kokonaismuodon sekä kokonaisuuden ja osien suhteen
- oppilas oppii ryhmässä sovittamaan oman soiton toisiin: sävelpuhtaus, harmonia
- yhteissoitossa ja -laulussa oppilas oppii antamaan tilaa toisille musiikin luonteen mukaan
- oppilas vahvistuu ulkoa soittamisen taidossa ja ymmärtää ulkoa soittamisen merkityksen ilmaisussa
- oppilas oppii hakemaan tietoa ja valmistamaan esittämästään musiikista lyhyet esittelyt
- oppilas hankkii äänitteitä ja kuuntelee niitä
- oppilas kuuntelee omaa soittoaan säännöllisesti ja äänittää sitä esim. kännykällä
- oppilas osallistuu konsertteihin myös kuulijana ja hän oppii yleisön roolissa olemista

Platina

- oppilas lukee nuotteja sujuvasti ja osaa toteuttaa niiden esityksimerkinnot
- oppilas tunnistaa musiikin eri tyyliä ja tyylipiirteitä ja ymmärtää tyylinmukaisen tulkinnan ja esittämisen piirteitä
- oppilaalla on valmiuksia käyttää tempovaihteluita ilmaisun tukena
- oppilaalla on taitoa esitellä esittämäänsä musiikkia yleisölle (juontaminen)
- oppilas harjoittelee laajamuotoisten teosten hahmottamista
- oppilas soittaa monipuolisesti erilaisissa kokoonpanoissa

- oppilas osaa nuotintaa musiikkia kuulokuvan pohjalta
- korvakuulolta soittaessaan oppilas oppii käyttämään hahmottamisen tukena harmoniaa
- oppilas nuotintaa omia musiikillisia ajatuksiaan, itse luomaansa musiikkia
- oppilas osaa kirjoittaa moniäänistä musiikkia
- oppilas osaa suunnitella itsenäisesti sovituksen omalle yhtyeelle

- oppilas äänittää ja analysoi omaa soittoaan
- oppilas etsii itselleen uutta musiikkia ja kuuntelee musiikkia aktiivisesti
- oppilas tutkii kuunnellen muutakin musiikkia kuin oman soittimensa esittäjiä
- oppilas osaa opetella kappaleen kuulonvaraisesti (esim. tallenteesta)

Taitotikkaat, TUTTI

3.3 Perusvehnä: säveltäminen ja improvisaatio

Pronssi

- oppilas jäljittelee (imitoi) opettajan mallin mukaan
- oppilas tutustuu improvisointiin opettajan avulla yksin tai ryhmässä
- oppilas leikkii instrumenttinsa äänellä
- oppilas muodostaa omia rytmejä yhtä ääntä käyttämällä
- oppilaalta sujuu erilaisten äänien tuottaminen omalla instrumentilla vapaassa tempossa
- oppilas toistaa pieniä melodiakuvioita tai rytmikuvioita
- oppilas oppii tarinoimaan omalla soittimella
- oppilas alkaa luoda omalla soittimella musiikkisatuja
- oppilas kirjoittaa sävelkulkuja omalle instrumentille
- oppilas kirjoittaa nuoteiksi itse keksimäänsä musiikkia
- oppilas säveltää yksinkertaisen oman kappaleen omalle instrumentille

Hopea

- oppilaan kanssa jatketaan improvisoinnin ja itse keksimisen alkeita
- oppilas oppii soittamaan opettajan mallin mukaan, oppilas osaa imitoida opettajan mallin mukaan
- oppilas tarinoi omalla soittimella oman soittotason mukaan ja tulkitsee erilaisia mielialoja ja tunteita rytmein, sävyin ja sävelkuluin oman luovuutensa ja mielikuvituksensa mukaan
- oppilas osaa improvisoida vähintään kahdella sävelellä opettajan säestyksen päälle
- oppilas keksii melodioita myös improvisaatiopohjan päälle
- oppilas improvisoi parin soinnun pohjalta
- oppilas keksii vapaasti pieniä, erilaisia tunnelmakuja opettajan johdolla

- oppilas säveltää yksinäisiä kappaleita
- oppilas osaa luoda pienen kappaleen käyttämällä yksinkertaisia rytmejä ja muutamaa säveltä
- oppilas tekee omia sävellyksiä omalle instrumentille oman instrumentin duolle tai mahdollisesti myös muille soittimille
- oppilas osaa muodostaa omia sointukiertoja opettajan antamista soinnuista
- oppilas säveltää yksinkertaisen kappaleen Garageband-ohjelmalla ja äänittää siihen siihen oman osuuden omalla instrumentilla

Kulta

- oppilas osaa muunnella tuttuja lauluja
- oppilas luo ja keksii omia instrumentille ominaisia sävelkulkuja tai äänikokonaisuuksia ja kirjoittaa niitä nuoteiksi
- oppilas osaa oman soittotaitonsa mukaan ilmaista musiikilla ajatuksia ja tunteita ja nuotintaa niitä
- oppilas osaa improvisoida vähintään viidellä sävelellä opettajan säestyksellä tai äänitteen päälle
- oppimiansa asteikkojen pohjalta oppilas improvisoi imitoiden ja itsenäisesti
- oppilas osaa soittaa soolon
- sointusoittimissa oppilas osaa soittaa helpon impro-pohjan ja keksiä siihen pienen melodian päälle
- oppilas improvisoi eri tempoissa ja tahtilajeissa, myös erilaisia sointuja hyödyntäen
- oppilas tekee omia pieniä sävellyksiä
- oppilas säveltää oman kappaleen, jossa on sekä melodia että harmonia
- oppilas säveltää omia lauluja

Platina

- oppilas soittaa lyhyitä improvisointeja
- oppilas osaa tehdä oman variaation jo harjoitellusta kappaleesta tai version tutusta aiheesta (esim. elokuvamusiikki)
- oppilas osaa soittaa improvisoidun soolon, jossa on selkeä kaari
- oppilas osaa käyttää erilaisia duuri- ja molliasteikkoja melodian keksimisen pohjana
- oppilas osaa säveltää Garagebandilla kappaleen, jossa on runsaasti itse soitettuja tai laulettuja osuuksia
- oppilas osaa keksiä musiikkia motiivien pohjalta
- oppilas osaa improvisoida melodian sointuasteilla I-IV-V7-I
- oppilas improvisoi eri tyyli- ja sävellajeissa
- oppilas improvisoi ja säveltää omista musiikillisista lähtökohdistaan
- oppilas osaa säveltää pienen sävellyksen omalle instrumentille ja tehdä sovituksen tutusta sävellyksestä pienelle kokoonpanolle

Taitotikkaat

3.4 Perusvehnä: puhallimet

Pronssi

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilas löytää luontevan soittotavan ja soittimen käsittelyn
- oppilas osaa virittää soittimensa
- oppilaalla on kehossaan tuntemus hengityksestä
- oppilas osaa ylläpitää puhallusta soittotapahtumassa

Musiikin kuuntelu ja hahmottaminen

- oppilas oppii lukemaan helppoa nuottitekstiä hallitsemaltaan äänialalta
- oppilas tutustuu asteikkoihin

Hopea

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilas löytää luontevan soittotavan ja soittimen käsittelyn
- soittoasento tukee luontevaa puhallusta
 - oppilaalla on hengityksessä fyysistä kestävyyttä
 - oppilas jaksaa soittaa hyvällä laadulla
 - puhalluksen tuki alkaa kehittyä
 - oppilas hakee tervettä puhallusta
- ansatsi alkaa kehittyä: äänen aloitus on hallittu
- oppilas alkaa opetella kielitystä
- sormien liikkeet ovat hallitut ja tarkoituksenmukaiset
- oppilas hallitsee sormitukset varmasti omalta äänialueeltaan
- oppilas saa valmiuksia fraseeraukseen sekä teknisiin ja taiteellisiin perustaitoihin
- oppilas oppii soittimensa äänenmuodostusta, hengitystekniikkaa, artikulointia ja legato-soittoa
- oppilas oppii sävelpuhtauden alkeita

Musiikin kuuntelu ja hahmottaminen

- oppilas hallitsee omalla soittimellaan asteikot kahteen ylennys- ja alennusmerkkiin saakka

Kulta

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilas osaa pitää hyvän soittoasennon koko kappaleen ajan
- oppilas osaa kontrolloida hengitystä omien tarpeidensa ja soittamansa musiikin mukaan
 - soittokestävyys
 - ilman riittävyys
 - oikea paine ja ilmavirran määrä
- oppilaan soittotekniikka kehittyy
 - oppilas saa lisää nopeutta soittoon
 - oppilas oppii erilaisia artikulaatiotapoja
 - kielen ja sormien yhteispeli vahvistuu
- oppilaalla on taitoa ilmaista musiikin luonnetta esim. painotuksin, äänenväriin, äänen voimakkuuden ja tempon muutoksin

Musiikin kuuntelu ja hahmottaminen

- oppilas hallitsee asteikot ja kappaleita neljään etumerkkiin

Platina

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilaalla on hyvä soittoasento sekä istuen että seisten
- oppilaalla on tietoa kehonhuollosta
- oppilas hioo soinnin ja rekisterin vaihtumisen haasteita
- oppilaan puhallus ja soittotekniikka ovat balanssissa: hengitys, kielitys ja sormitekniikka toimivat yhteen
- oppilas osaa tulkita eri aikakausien musiikkia
 - oppilas osaa ilmaista musiikkia käyttämällä tempoa, äänen voimakkuutta, äänensävyjä, äänenpainoja

Musiikin kuuntelu ja hahmottaminen

- oppilas hallitsee soittimellaan kaikki duuri- ja molliasteikot sekä kromaattisen asteikon

3.5 Perusvehnä: lyömäsoittimet

Pronssi

Esittäminen ja ilmaisu

Oppilas osaa seuraavat taidot:

- soittoasento ja kapulaote
- rumpujen osien nimet
- rumpujen asettelu, ergonomia
- ¼-rock-komppi, ½-peruskomppi
- vuorolyönnit ja kapulan pompun hahmottaminen
- rumpukompin nauhoitus kappaleeseen, videointi

Musiikin kuuntelu ja hahmottaminen

Oppilas osaa seuraavat tiedot ja taidot:

- nuottien aika-arvot
- tahdin hahmottaminen
- rumpunuottien hahmottaminen, nuottien lukeminen
- tempon hahmottaminen
- bassorummun ja virvelin paikkojen hahmottaminen peruskompissa
- peruskompin soittaminen kappaleen mukana

Hopea

Esittäminen ja ilmaisu

Oppilas osaa

- vuorolyönnit, tuplalyönnit, paradiddle
- dynamiikan hallinta ja settibalanssi
- yksinkertaisten fillien soittaminen
- rytmipyramidi 1
- bassorumpuvariaatiot ¼-rock-kompeihin
- hi-hat aksentointi ¼-rock-kompeissa
- 1/16-osakomppi vuorokäsin ja yhdellä kädellä
- trioli- ja shuffle-komppi yksinkertaisilla filleillä
- 1-tason rudimenttikappaleen soittaminen virvelillä
- rumpujen nauhoitus kappaleeseen, fillien ja crash-symbaalien käyttö

Musiikin kuuntelu ja hahmottaminen

- harjoiteltavien kappaleiden omatoiminen kuunteleminen
- konserttikäynnit ja konserttivideoiden katselu esim. Youtubesta
- omien lempikappaleiden listaaminen esim. Spotifyyn

Kulta

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilas osaa määrittää tempon
- oppilas hallitsee kappaleen aloituksen ja lopetuksen bänditilanteessa
- oppilas osaa soittaa osan ohjelmistostaan ulkoa
- oppilas osaa huomioida tilan akustiikan soittobalanssissa
- oppilas osaa pitää tempon
- oppilas eläytyy soittoon ja uskaltaa soittaessaan elää hetkessä
- oppilas osaa mukauttaa soittoaani eri tyyliin
- oppilas hallitsee esiintymistilanteen
- oppilas osaa flam-rudimentit
- oppilas jäsentää rytmipyramidin 2
- oppilas hallitsee äänen voimakkuutta (dynamiikka) ja osaa soittaessaan säätää settibalanssia
- oppilas osaa soittaa yksinkertaisia fillejä
- oppilas osaa 1/16-osabassorumpuvariaatioita 1/8-rock-kompeihin
- oppilas soittaa tekniselle osaamiselleen sopivia rudimenttikappaleita
- oppilas opettelee latin 1 kompiti (bossa, songo, chacha, beguine, soca, reggae)

Platina

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilaan soitosta välittyy läsnäolo koko esityksen ajan
- oppilas hallitsee konserttikokonaisuuden
- oppilas osaa hahmottaa kappaleen kaaren syvästi ja ilmaista sen soitollaan
- oppilas hallitsee rytmipyramidin 3:n
- oppilas osaa NARD:in 26 rudimenttia eri tempoissa
- oppilas osaa rudimentaalisia virvelietydejä eri tahtilajeissa
- oppilas tutustuu jazz-independencen ja -estetiikan perusteisiin

- oppilas osaa soittaa rumpusoolon
- tilan käyttö ja rudimentit
- oppilas osaa linear-funk-soittoa
- oppilas osaa latin 3-kompit (samba, afrocuban perusteet)

Musiikin kuuntelu ja hahmottaminen

- oppilas osaa nuotintaa komppeja ja fillejä kuulokuvan pohjalta
- oppilas nuotintaa omia komppeja ja fillejä
- oppilas osaa tehdä komppilapun kappaleeseen rummuille

Taitotikkaat

3.6 Perusvehnä: alttoviulu ja viulu

Pronssi

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilas osaa tuottaa nautittavan äänen
 - oppilaan kehon käyttö on perustana kauniille äänelle: oppilas alkaa tunnistaa, miten selkä, jalat ja kädet auttavat kauniin äänen tuottamista
- oppilas tutustuu otelautaan
 - oppilas osaa soittaa eri kielillä
 - oppilas tutustuu otelautaan huiluääniä soittamalla
- oppilas oppii tarinoimaan omalla soittimella musiikin luonteen mukaan

Musiikin kuuntelu ja hahmottaminen

- oppilas oppii laulamisen kautta ymmärtämään sävelkorkeuksia
- oppilas kuuntelee ja hakee sävelpuhtautta
- oppilas osaa erilaisia sormijärjestyksiä
- oppilas hahmottaa sykkeen ja erilaisia rytmejä
- oppilas lukee nuotteja äänialalta $g - h^2$
- oppilas soittaa yhtyeessä alusta alkaen

Hopea

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilaalla on kuulokuva kauniista äänestä
- oppilas kuuntelee ja hakee itse soivaa ääntä

- oppilas kuuntelee ja osaa korjata sävelpuhtautta
- oppilas tutustuu eri asemissa soittoon
- oppilas ilmaisee omia tuntemuksia eri sävyin
 - oppilas osaa soittaa jousen eri kohdissa ja koko jousella (detaché)
 - oppilas osaa soittaa legato-jousituksen
- oppilaan soitossa on äänen voimakkuuden vaihtelua (dynamiikka)
- oppilaan soitossa on aluillaan tempon vaihtelu ilmaisun välineenä (agogiikka)
- oppilas soittaa eri tyyllisiä kappaleita ja osaa ilmaista tunnetta kuulijalle välittyvällä tavalla

Musiikin kuuntelu ja hahmottaminen

- otelaudan tuntemus varmistuu ensimmäisessä asemassa eri sormijärjestyksin
- oppilas osaa soittaa teoksen samassa tempossa: oppilaalla on soitossa sykkeen jatkuvuus
- oppilaan sävelkorva kehittyy laulamalla: harjoitellaan erilaisia intervaleja laulaen ja soittaen
- yhteissoitossa oppilas oppii kuuntelemaan muita ja sopeuttamaan oman soiton toisten soittoon
 - osaa seurata johtajaa
 - pysyy omassa äänessä moniäänisessä soitossa
- oppilas osaa tehdä omasta soitosta äänitteen ja huomaa siitä onnistumiset ja harjoitusta vaativat asiat
- asteikot 2# ja 2b saakka

Kulta

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilas oppii käyttämään äänenvoimakkuutta laajasti ilmaisun apuna
- oppilas kehittää vibratoa ilmaisun välineeksi, cantilene-soitto kehittyy
- oppilas hahmottaa ja taitaa viulun otelaudalta asemat I - IV asemissa ja käyttää niitä kappaleissa ilmaisun apuna
- opettajan ohjauksena mukaan soittaa eri tyyllisiä kappaleita ja kehittää ilmaisua erilaisin sisällöin
- tekniset taidot kehittyvät ilmaisun tueksi:
 - äänen tuottaminen: sävyt (jousen vauhdin säätely)
 - fraseeraus: musiikin lauseet ja ajatukset, hengittäminen (jousen nopeuden säätely)
 - artikulaatio: äänenpainot, rytmien painottaminen soitettavan musiikin mukaan (martelé,
- sormien juoksevuus edistyy

Musiikin kuuntelu ja hahmottaminen

- oppilas vahvistaa nuotinlukutaitoaan ja osaa omatoimisesti opetella musiikkia
- oppilas oppii ryhmässä sovittamaan oman soiton toisiin: sävelpuhtaus, harmonia
- oppilas oppii antamaan tilaa toisille musiikin luonteen mukaan

- vahvistuu ulkoa soittamisen taidossa ja ymmärtää ulkoa soittamisen merkityksen ilmaisussa
- oppilas alkaa hahmottaa moniäänisyyttä omalla soittimella: kaksoisäänet
- oppilas oppii soittamaan eri tyylistä musiikkia eri tavoin
- oppilas osaa tulkita ja esittää musiikin luonnetta
- oppii kuuntelemalla hahmottamaan erilaisia intervaleja
- asteikot: 2 oktaavia I - IV asemissa

Platina

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilas hallitsee suurempia kokonaisuuksia
- oppilas soittaa eri musiikkityylejä yhdessä opettajan kanssa suunnitellen
- jousitapalajit monipuolistuvat ilmaisun tueksi: sautillé, martelé, spiccato
- soittotekniikka ja ilmaisu ovat sopivassa suhteessa: soittotekniikka palvelee ilmaisua
- oppilaan soittoon tulee orastavaa virtuoosisuutta: nopeus ja juoksevuus edistyvät

Musiikin kuuntelu ja hahmottaminen

- oppilas soittaa 3 oktaavin asteikkoja: olennaista on otelaudan haltuunotto
- moniääninen soitto vahvistuu: kaksoisäänet ja akordisoitto
- oppilas soittaa monipuolisesti erilaisissa kokoonpanoissa

Taitotikkaat

3.7 Perusvehnä: sello

Pronssi

Esiintyminen ja ilmaisu

- oppilas alkaa rakentaa luontevaa soittoasentoa ja toimivia liikeratoja tutustumalla jousikäden ja otekäden toimintaan
- oppilas alkaa hakea laulavaa ääntä
- oppilas alkaa tarinoida omalla soittimella
- oppilas löytää soittimestaan äänen voimakkuuden eroja: forte ja piano

Hahmottaminen ja kuuntelu

- oppilas alkaa hahmottaa rytmiä taputtaen
- oppilas alkaa hahmottaa melodiaa laulaen
- oppilas perehtyy nuotinluvun alkeisiin: vapaiden kielten sijainti nuottiviivastolla, 1. ja 3. sormet

Hopea

Esiintyminen ja ilmaisu

- oppilas kehittää kauniin äänen perustaa soittoasennolla: sormien asento, käden muoto 1. asemassa, jousen käyttö eri osissa jouta, jousen nopeuden säätely, legato-soitto
- oppilas kehittää kauniin äänen perustaa: 1-4. sormen hallinta puhtaasti, 1. asema, sormiryhmittelyt
- pizzicato eli näppäily
- huiluäänien alkeet -> peukaloaseman alkeet, peukalon paikan löytäminen
- oppilas kehittää äänen voimakkuuseroja
- oppilas tutustuu äänen sävyihin ja painoihin ilmaisussa (artikulaation alkeet)
- oppilas alkaa käyttää tempoa ilmaisun välineenä (agogiikka)

Kulta

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilaalle on vakiintunut hyvä soittoasento
- oppilas opettelee 1. aseman lisäksi kahta muuta asemaa (esim. 4 ja peukalo tai 4 ja 2)
- oppilas oppii vibraton alkeet
- oppilaan sävelpuhtaus on vakiintunut
- oppilas perehtyy kaksoisäänien ja akordien alkeisiin
- oppilaan jousitekniikka kehittyy tuottamaan monia sävyjä ja äänenpainoja
- oppilas oppii käyttämään tempoa ilmaisun välineenä
- virheen sattuessa oppilas kykenee jatkamaan eteenpäin

Platina

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilas tiedostaa oman kehon asennot ja liikeradat
- oppilas hallitsee otelaudan kokonaisuudessaan
- soittamisen nopeus ja näppäryys vahvistuvat
- vibrato vahvistuu ilmaisun välineeksi
- oppilas osaa käyttää tempoa ilmaisun välineenä
- oppilaalla on taitoa ilmaista eri aikakausien musiikkityylejä
- oppilas osaa ilmaista soittaessaan teoksen rakenteen ja jäsentymisen: oppilas rakentaa kokonaisuuden ja ilmaisee yksityiskohtia
- oppilas löytää ilmaisuunsa oman äänen
- oppilas eläytyy ja uskaltaa heittäytyä hetkeen

Taitotikkaat

3.8 Perusvehnä: kitara

Pronssi

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilas osaa soittaa yksiäänisiä kappaleita 1 - 3 kielellä
- oppilas osaa soittaa kolmiäänisiä sointuja hyödyntäen avokieliä
- oppilas osaa soittaa yhdellä näppäilykäden sormella
- oppilas osaa soittaa vähintään kahdella otelautakäden sormella
- oppilas osaa sytyttää ja sammuttaa sävelen näppäilykädellä
- oppilas löytää luonnollisen soittoasennon

Musiikin kuuntelu ja hahmottaminen

- oppilas tutustuu tabulatuurimerkintöihin ja osaa hyödyntää niitä
- oppilas hahmottaa melodian ja sointujen eron
- oppilas tunnistaa kitaran sointiväarin äänitteestä
- oppilas tutustuu akustisen kitaran ja sähkökitaran eroon
- oppilas tutustuu otelautakaavioihin ja hyödyntää niitä

Hopea

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilas osaa soittaa näppäilykäden peukalolla ja etusormella soittaminen samanaikaisesti
- oppilas tutustuu plektralla soittamiseen tai etusormen kynnellä soittamiseen
- oppilas osaa soittaa moniäänisiä soitteja avokielillä
- oppilas osaa soittaa vähintään kolmella otelautakäden sormella
- oppilas osaa ilmaista musiikin sykettä sointuja soittamalla
- oppilas osaa soittaa kaksiäänisiä kappaleita kitaran kaikkia kieliä hyödyntäen

Musiikin kuuntelu ja hahmottaminen

- oppilas totuttelee kuuntelemaan omaa soittoaan
- oppilas erottaa kitarastemman yhtyeen soitosta
- oppilas erottaa akustisen kitaran ja sähkökitaran kuuntelemalla

- oppilas löytää musiikin sykkeen kuulokuvan perusteella
- oppilas tutustuu kolmimuunteiseen rytmiiikkaan ja erottaa sen kuulokuvan perusteella
- oppilas osaa soittaa duuriasteikon yhdellä kielellä
- oppilas osaa soittaa C-duuriasteikon 1. asemasta avokieliä hyödyntäen
- oppilas osaa siirtää perinteisen nuottiviivaston materiaalin tabulatuureiksi
- oppilas tutustuu capon käyttöön ja hyödyntämiseen (transponointi)
- oppilas tutustuu säestysrytmeihin ja osaa hyödyntää niitä
- oppilas opettelee kitaran otelaudan sävelet vähintään kahdelta kieleltä

Kulta

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilas osaa ilmaista $\frac{1}{8}$ -pohjaisia säestysrytmejä
- oppilas osaa synkopoida ja soittaa iskuttomilla tahdinosilla perussykkeen päälle
- oppilas osaa ilmaista kolmimuunteista rytmiiikkaa
- oppilas osaa G- ja D-duuriasteikot 1. asemasta avoimia kieliä hyödyntäen
- oppilas osaa soittaa kvinttisoinnuilla sointumerkeistä tai desimi-intervalleja 1. aseman duuriasteikossa
- oppilas harjoittelee edestakaista plektratekniikkaa (alternative picking/strumming) tai vuorosormin soittamista ja etusormella edestakaisin soittamista
- oppilas osaa soittaa duuriasteikon myös ilman avoimia kieliä

Musiikin kuuntelu ja hahmottaminen

- oppilas hahmottaa duuriasteikon 1-4-5-6-sointuasteet kuulokuvan perusteella
- oppilas tutustuu kitaralla soitettuun blues- tai flamenco-sävelkieleen ja osaa erottaa ne kuulokuvan perusteella
- oppilas ymmärtää riffi-käsitteen
- oppilas löytää kitaran sävelten paikat koko otelaudalta
- oppilas osaa suunnitella kitarastemman laulukirjanuotista
- oppilas osaa suunnitella omat sormitukset nuottiviivastolle kirjoitetusta musiikista

Platina

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilas osaa kuuden kielen barré-otteen
- oppilas osaa säestää nelisoinnuilla sointumerkeistä tai opettelee moniäänisen kitaralle kirjoitetun kappaleen nuottiviivastolta

- oppilas osaa soittaa 1/16-pohjaisen säestysrytmin tai osaa nuottiviivastolta 1/16-pohjaisen kitaralle sävelletyn kappaleen
- oppilas osaa soittaa trioli-rytmein
- oppilas osaa soittaa plektralla kaikilla eri kieliryhmillä puhtaasti muiden kielten soimatta tai oppilas osaa soittaa neljällä näppäilykäden sormella kaikilla eri kieliryhmillä
- oppilas osaa muodostaa duuriasteikon kaikissa oktaaviessa ilman avoimia kieliä kaikissa sävellajeissa tai oppilas osaa soittaa duuriasteikon seitsemässä eri sävellajissa 1. asemassa avoimia kieliä hyödyntäen
- oppilas osaa kolmisointujen käännökset vähintään ohuimmilla kolmella kielellä

Musiikin kuuntelu ja hahmottaminen

- oppilas tunnistaa kolmisoinnun ja nelisoinnun eron kuulokuvan perusteella
- oppilas osaa kirjoittaa kappaleen sointurakenteen äänitteen pohjalta

Taitotikkaat

3.9 Perusvehnä: sähköbasso

Pronssi

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilaalla on luonteva soittoasento
- oppilas hallitsee vapaat kielet ja I aseman äänet
- oppilas hallitsee siirtymisen kieleltä toiselle
- oppilas osaa sammuttaa äänen oikealla ja vasemmalla kädellä
- oppilas tutustuu eri tyylilajeihin: rock, country, pop, iskelmä, tanssi
- oppilas hallitsee koko-, puoli- ja neljäsosanuotit, vastaavat tauot sekä nuotinluvun perusasiat

Hopea

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilaalla ja luonteva oikean ja vasemman käden asento
- oppilas tutustuu asemissa soittamiseen ja osaa pitää rytmin asemanvaihoissa
- oppilas osaa soittaa legato, puolipitkät äänet ja staccato
- oppilas osaa dempata äänen
- oppilas hallitsee kielen painamisen sormenpäällä sekä roll on -tekniikan
- oppilas osaa ilmaista äänen voimakkuuden vaihteluin

- oppilas ymmärtää duuri- ja molliasteikon eron, kolmisoinnut, sointujen merkintätavat, duuriasteikkoiset intervallit sekä kahdeksasosarytmit

Kulta

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilaan oikean ja vasemman käden yhteistyö on selkeää ja tarkkaa
- oppilas hallitsee oikean käden vuorosormitekniikan
- oppilas osaa tuottaa eri äänenvärejä oikealla kädellä
- oppilas osaa ghost-nuotit
- oppilas osaa slap/pop-tekniikan
- oppilas osaa liu'uttaa (slide)
- oppilas hallitsee otelaudan I - V asemissa
- oppilas hallitsee kaikki sävellajit
- oppilas osaa erilaiset intervallit, nelisoinnut, blues-äännet
- oppilas saa tuntumaa tonaaliseen ja modaaliseen musiikkiin
- oppilas hallitsee kuudestoistaosarytmiikan, synkopoinnin, kolmimuunteisuuden
- oppilas osaa transkription alkeet

Platina

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilas hallitsee otelaudan V - XII asemissa
- oppilas hallitsee suuret intervallihypyt koko otelaudalla
- oppilas osaa hammer on -soittotavan
- oppilas osaa pull off -soittotavan
- oppilas hallitsee sähköbassoon liittyvien laitteiden käytön (vahvistin, efektilaitteet, piuhat)
- oppilas tutustuu poikkeaviin tahtilajeihin
- oppilas hallitsee nuotinluvun sointumerkeistä ja nuoteista
- oppilas osaa muodostaa sävellajin eri asteille rakentuvat soinnut
- oppilas ymmärtää soittimensa roolin säestys- ja soolosoittimena
- oppilas osaa improvisoida duuri- ja mollipentatonisilla asteikoilla

Taitotikkaat

3.10 Perusvehnä: piano

Pronssi

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilas harjoittelee löytämään luontevan soittoasennon - jalat, selkä, rennot käsivarret
- vähitellen hyvän käsien asennon löytäminen - harjoitellaan myös sormenpäillä soittamista
- oppilas osaa soittaa eri voimakkuuksilla
- oppilas osaa käyttää erilaisia kosketustapoja (legato ja staccato)

Hopea

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilas osaa soittaa hyvällä perusäänellä
- oppilas pyrkii tuomaan omassa soitossaan esiin kappaleensa tunnelmaa
- oppilas löytää itse luontevan soittoasennon ja käsien asennon
- oppilas tutustuu pedaalin käyttöön

Kulta

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilas osaa tuoda melodian esille ja hallita käsien balanssia
- oppilas osaa tuoda soitossaan esiin kappaleensa tunnelmia
- oppilaan soittotekniikka kehittyy:
 - kädenpainon ja ranteen käyttö
 - fraseeraus
 - pedaalin käyttö

Platina

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilaan soitossa käsien balanssin hallinta kehittyy: samassa kädessä sekä melodia että säestys (ylä-ääni/väliääni)
- oppilas hallitsee ja osaa tyylikausia, osaa esittää kappaleita tyylin mukaisesti, ymmärtää tyylikausien käsitteen
- oppilas eläytyy musiikkiin ja kykenee omaan ilmaisuun
- oppilaan soittotekniikka edistyy:
 - oppilas käyttää tempoä ilmaisun välineenä (agogiikka)
 - käsivarren käyttö on luontevaa
 - oppilas oppii puolipedaalin käytön
- soittaessa oppilas harjoittelee soinnun kääntämistä melodian alle oikealla kädellä
- oppilas suunnittelee esityskokonaisuuden opettajan tuella
- oppilas pystyy hallitsemaan isomman esityskokonaisuuden

Taitotikkaat

3.11 Perusvehnä: laulu

Pronssi

Esiintyminen ja ilmaisu

- oppilaalla on luonteva kehon asento, ja kehon hallinta luo edellytykset terveen äänen tuottamiselle
 - laulusenon omaksuminen, helpot ääniharjoitukset
 - elastinen keho
 - hengityksen alkeet, hengitysharjoitukset
 - äänen puhtaus
- oppilaalla on taitoa tekstin sisäistämiseen ja tekstin ilmaisuun
- oppilaalla on taitoa laulaa eri kielillä, alkutasolla vähintään kahdella kielellä
- oppilaalla on ohjelmistoa monipuolisesti sellainen määrä, joka mahdollistaa alkutason taitojen vakiintumisen ja luo edellytykset uuden oppimiseen jatkossa

Hopea & kulta

Esiintyminen ja ilmaisu

- oppilaan kehon hallinta vahvistuu:
 - syvähengityksen (tuki) hallinta
 - suun avaaminen
 - leuan ja kielen hallinta

- niska- ja hartiaseudun rentous
- oppilas hoitaa ja kehittää ääntään helpoin hengitysharjoituksin ja äänen lämmittelyharjoituksin
- oppilas ymmärtää tekstin sisällön, ja hänellä on valmiutta tulkita tekstin sisältöä
- oppilas harjaantuu laulamaan eri kielillä
 - suomen kielen sekä oman äidinkielen artikulaatio
 - laulaminen vieraalla kielellä
- oppilaalla on monipuolisesti ohjelmistoa sellainen määrä, että tason taito-osaaminen vakiintuu ja syntyy edellytyksiä uuden oppimiselle jatkossa

Platina

Esittäminen ja ilmaisu

- oppilaan kehon hallinta kehittyy
 - syvähengityksen hallinta on ongelmaton (hengitysharjoitukset)
 - oppilas osaa tuottaa terveen äänen (äänen lämmittelyharjoitukset)
 - oppilas hallitsee äänen kulkua eri rekistereissä
- oppilaan tekstitaito vahvistuu
 - selkeä artikulointi
 - kyky analysoida tekstiä
 - oppilaalla on taitoa laulaa äidinkielen lisäksi ainakin kolmella vieraalla kielellä
 - oppilaalla on taitoa kappaleen tunnelman välittämiseen
- oppilaalla on monipuolisesti ohjelmistoa sellainen määrä, että tason taito-osaaminen vakiintuu ja syntyy edellytyksiä uuden oppimiselle jatkossa

Taitotikkaat

3.12 Keikka & konsertti, TUTTI

Pronssi

- oppilas saa ohjausta esiintymistilanteisiin: lavalle meneminen, yleisön tervehtiminen, keskittyminen, yleisön kiittäminen
- oppilas harjoittelee esiintymistä pienissä tilaisuuksissa
- oppilas saa kokemusta erilaisista esiintymistilanteista
- oppilas näkee ja huomaa esiintymisen tuovan iloa kuuntelijoille
- oppilas saa kokemuksen tallenteen tekemisestä
- oppilas osaa tuoda esiin kappaleen luonnetta ja tunnelmaa

- oppilas osallistuu konsertteihin myös kuulijana ja hän oppii yleisön roolissa olemista

Hopea

- oppilas oppii asettamaan harjoittelutavoitteita yhdessä opettajan kanssa
- lavakäyttäytyminen vahvistuu: lavalle meneminen, yleisön tervehtiminen, keskittyminen, yleisön kiittäminen
- oppilas osallistuu konsertteihin myös kuulijana ja kannustaa toisia
- oppilas näkee ja huomaa esiintymisen tuovan iloa kuuntelijoille
- oppilas osaa tulkita ja välittää esittämänsä musiikin luonnetta
- oppilaalla on kykyä ja rohkeutta ylittää virheitä
- oppilas käy säännöllisesti konserteissa ja laajentaa musiikillisia näköalojaan
- oppilas harjaantuu esiintymään yksin ja ryhmän jäsenenä erilaisissa musiikkitilaisuuksissa
- oppilas saa kokemuksen tallenteen tekemisestä
- oppilas saa valmiuksia esiintyä sekä nuoteista soittaen tai laulaen että ulkoa

Kulta

- oppilas oppii asettamaan harjoittelutavoitteita yhdessä opettajan kanssa
- oppilas osaa valmistautua esiintymisiin tarkoituksenmukaisesti harjoitellen
- oppilaan lavakäyttäytyminen vakiintuu
- oppilas näkee ja huomaa esiintymisen tuovan iloa kuuntelijoille
- oppilas esittää musiikkia sekä nuoteista että ulkoa
- oppilaalla on kykyä ja rohkeutta ylittää virheitä
- oppilaalla on taitoa esiintyä yksin ja ryhmässä
- oppilas esiintyy erilaisissa musiikkitilaisuuksissa
- oppilas saa kokemuksen tallenteen tekemisestä
- oppilas osaa jäsentää ja ilmaista esittämänsä musiikin luonnetta äänen voimakkuuden, äänenväriin, sävyjen, painotuksien ja tempon vaihteluihin
- oppilas ylläpitää vähintään kolmea kappaletta samaan aikaan esityskunnossa
- oppilas osallistuu konsertteihin myös kuulijana

Platina

- oppilas osaa valmistautua esiintymisiin tarkoituksenmukaisesti harjoitellen
- oppilaalla on taitoa esitellä esittämäänsä musiikkia tai toisten esittämää musiikkia yleisölle (juontaminen)
- oppilas esiintyy säännöllisesti erilaisissa tilaisuuksissa
- oppilas näkee ja huomaa esiintymisen tuovan iloa kuuntelijoille
- oppilas sietää ja osaa käsitellä pettymyksiä
- oppilaalla on myönteinen asenne esiintymiseen

- oppilas ylläpitää vähintään viittä kappaletta samaan aikaan esityskunnossa
- oppilas osallistuu erilaisiin musiikkitilaisuuksiin myös kuulijana
- oppilas katselee ja kuuntelee konserttitaltiointeja sähköisistä medioista
- oppilas seuraa musiikkielämän tapahtumia

Taitotikkaat

3.13 Yhdessä, TUTTI

Pronssi

- oppilas saa kokemuksen toisten kanssa soittamisesta ja laulamista
- oppilas osaa soittaa tai laulaa opettajansa kanssa yhdessä tasaisessa sykkeessä
- oppilas kykenee ylläpitämään sykettä yhdessä ryhmän jäsenenä
- oppilas alkaa kuunnella omaa osuuttaan ja sopeuttaa sitä toisten soittoon tai lauluun
- oppilas harjaantuu myös esiintymään ryhmän jäsenenä
- oppilas soittaa tai laulaa yhtyeessä alusta alkaen

Hopea

- yhdessä musisoitaessa oppilas kykenee ylläpitämään sykettä
- oppilas osaa sopeuttaa oman osuuden toisten soittoon tai lauluun
 - osaa seurata johtajaa
 - pysyy omassa äänessä moniäänisessä soitossa tai laulussa
- oppilas harjaantuu esiintymään ryhmän jäsenenä
- oppilas osaa rakentavasti toimia ryhmän jäsenenä
 - oppilas osaa antaa rakentavaa palautetta
 - oppilas osaa vastaanottaa palautetta

Kulta

- oppilas osaa kuunnella toisten soittoa tai laulua ja sopeuttaa oman osuutensa kokonaisuuteen
- oppilas alkaa hakea sävelpuhtautta ja harmoniaa ryhmän jäsenenä
- kokoonpanon harjoitteluun alkaa tulla suunnitelmallisuutta
 - harjoittelussa huomioidaan rytmien täsmällisyys, tempo ilmaisun välineenä, sävelpuhtaus, harmonia, äänen voimakkuus ja sävyt ilmaisun välineinä, äänen painot, balanssi sekä kokonaisuuden ja yksityiskohtien suhteet
- yhteismusisoinnissa oppilas oppii toimimaan erilaisissa rooleissa
 - oppilas harjaantuu esiintymään ryhmän jäsenenä
 - oppilas osaa olla myös liidaajan roolissa

- oppilas osaa rakentavasti toimia ryhmän jäsenenä
 - oppilas osaa antaa rakentavaa palautetta
 - oppilas osaa vastaanottaa palautetta

Platina

- kokoonpanon harjoittelu on tarkoituksenmukaista: harjoittelussa huomioidaan rytmien täsmällisyys, tempo ilmaisun välineinä, sävelpuhtaus, harmonia, äänen voimakkuus ja sävyt ilmaisun välineinä, äänen painot, balanssi sekä kokonaisuuden ja yksityiskohtien suhteet
- yhteissoitossa tai -laulussa oppilas oppii kuuntelemaan muita ja sopeuttamaan oman osuuden toisten kokonaisuuteen
 - oppilas osaa seurata johtajaa
 - oppilas pysyy omassa äänessä moniäänisessä soitossa
 - oppilas oppii ryhmässä sovittamaan oman soiton toisiin: sävelpuhtaus, harmonia
 - oppilas oppii antamaan tilaa toisille musiikin luonteen mukaan
 - oppilas alkaa hakea kokonaisuudessa sopivaa balanssia
 - oppilas tunnistaa oman instrumenttinsa roolin ja äänen osana isompaa kokoonpanoa
- oppilas osaa toimia yhteismusisoinnissa eri rooleissa
- oppilas osaa rakentavasti toimia ryhmän jäsenenä
- oppilas kuuntelee omatoimisesti työn alla olevaa ohjelmistoa

Taitotikkaat

3.14 LUKE, musiikillinen luominen ja keksintä

Perusopinnot

Pronssitaso, kehoni äänet

Laulaminen

- Oppilas ymmärtää omaa ääntään käyttäen äänen ominaisuuksia (korkea, matala, hiljainen, voimakas, pehmeä, terävä).
- Oppilas ymmärtää nuottikuvasta äänen korkeuseroja.
- Oppilas osaa laulaa nuoteista asteikkokulkua ja hyppyjä asteikon alimmilla 3 sävelellä.
- Oppilas saa kokemuksen oman stemman laulamista moniäänisessä kokonaisuudessa.
- Oppilas oppii laulamaan vuoden aikana ainakin 10 laulua.

Rytmi

- Oppilas hahmottaa sykkeen ja osaa pitää sykkeen.
- Oppilas ymmärtää, miten rytmillä luodaan musiikin ilmaisua.
 - Oppilas hahmottaa eron tasajakoisen ja kolmijakoisen välillä.
 - Oppilas ymmärtää tahdin käsitteen.

- Oppilas osaa luoda musiikillisia ajatuksia kirjoittamalla rytmejä eritahtilajeihin käyttämällä omasta instrumentista tuttuja aika-arvoja (kokonuotti - 16-osanuotti).
- Oppilas osaa lukemalla ja taputtamalla hahmottaa erilaisia rytmejä.
- Oppilas osaa taputtaa rytmiä moniäänisessä kokonaisuudessa.

Pronssitaso, kokeilen ja kirjoitan

- Oppilas osaa kirjoittaa omissa instrumenttiopinnoissaan kohtaamiaan rytmejä ja ymmärtää tahdin käsitteen.
- Oppilas kokeilee vaihtelevien rytmikuvioiden kirjoittamista ja huomaa niiden ilmaisullisia eroja.
- Oppilas osaa kirjoittaa rytmikuvioin säestyksen valmiikseen melodiaan.
- Oppilas alkaa rytmin avulla hahmottaa musiikillista jäsentymistä.
- Oppilas kirjoittaa melodioita käyttäen duuriasteikon alimpia viittä säveltä.
- Oppilas osaa kirjoittaa pieniä melodioita instrumenttiopinnoissa oppimissaan duureissa.
- Oppilas kirjoittaa pieniä melodioita käyttäen instrumenttiopinnoissa oppimaansa nuottiavainta.
- Oppilas alkaa hahmottaa musiikillisia ajatuksia ja musiikin jäsentymistä.

Pronssitaso, kuuntelen

- Oppilas kohtaa eri aikakausina kirjoitettua musiikkia, jossa rytmiä on käytetty vaihtelevasti ilmaisun välineenä.
- Oppilas kohtaa eri aikakausina kirjoitettua musiikkia, jossa melodia piirtää musiikillisia hahmoja.

Pronssitaso, suoritus: konsertit ja tehtäväsalkku (mihin opintokokonaisuuteen liittyy: **p** = perusvehnä, **k&k** = keikka & konsertti, **y** = yhdessä, **KeKe** = kestävä kehitys)

- Ryhmä osallistuu kuorona muskarikonsertteihin syksyllä ja keväällä. Ryhmän ohjelmistossa on vähintään 10 laulua. **k&k y**
- Ryhmä osallistuu rytmiryhmänä jonkin urheiluseuran ottelutapahtumaan. **k&k y**
- Ryhmä tekee vanhuksille tai vastaavalle kohderyhmälle tallenteen tai käy esiintymässä paikan päällä. **KeKe**
- Ryhmä antaa näytteen moniäänisen rytmiiikan hallinnasta. **k&k y**
- Valistautuessaan esityksiin ryhmä on koonnut vähintään 20 musiikkitermin sanaston, jonka se osaa toteuttaa esityksissä ja jota oppilas osaa soveltaa omissa teoksissaan ja omissa soitossaan tai laulussaan. **k&k y**
- Jokainen oppilas tekee vähintään 5 pientä, itse keksittyä melodiaa. **p**
- Jokainen oppilas tekee vähintään 5 itse keksittyä rytmikkateosta. **p**
- Jokainen oppilas osaa kirjoittaa tuttuja sävelmiä nuotinkirjoitusohjelmalla ja käsin, vähintään 5 kappaletta. **p**
- Jokainen oppilas transponoi kirjoittamansa melodian tai melodioita tai tuttuja melodioita vähintään 5 eri sävellajiin. **p**

Hopeataso, kehoni äänet

Laulaminen

- Oppilas osaa laulaa nuoteista asteikon alimpien 5 äänen melodioita.
- Oppilas ymmärtää duurin käsitteen.
- Oppilas hahmottaa melodioita nuottikuvasta eri duureissa.
- Oppilas vahvistuu taidossa laulaa omaa stemmaa moniäänisessä kokonaisuudessa.
- Oppilas oppii laulamaan vuoden aikana ainakin 10 laulua.

Rytmi

- Oppilas vahvistuu taidossa pitää syke.
- Oppilas osaa esittää luontevasti tahtilajeiltaan vaihtelevia rytmejä.
- Oppilas osaa hahmottaa ja lukea vaihtelevia rytmikuvioita.
- Oppilas vahvistuu taidossa esittää rytmiä moniäänisessä kokonaisuudessa.

Hopeataso, kokeilen ja kirjoitan

- Oppilas vahvistuu taidossa luoda musiikin luonnetta erilaisin rytmikuvioin.
- Oppilas ymmärtää tempon merkityksen musiikin ilmaisussa.
- Oppilas kokeilee äänien kromaattista muuntelua ja huomaa kuunnellen muunneltujen äänien eron.
- Oppilas kokeilee kirjoittamista eri oktaavialoissa ja huomaa äänen korkeuden mahdollisuudet ilmaisussa.
- Oppilas kirjoittaa melodioita käyttäen duuriasteikkoa.
- Oppilas osaa kirjoittaa melodioita hänelle instrumenttiopinnoista tutuissa duureissa.
- Oppilas vahvistuu taidossa kirjoittaa musiikillisia ajatuksia ja hahmoja.
- Oppilas kokeilee kaksiaänisen musiikin kirjoittamista.

Hopeataso, kuuntelen

- Oppilas kohtaa musiikkia, jossa sykettä on luotu eri tavoin ja eri instrumentein.
- Oppilas kohtaa musiikkia, jossa kyse ei ole keskeinen elementti.
- Oppilas kohtaa tempoltaan erilaista musiikkia ja ymmärtää tempon merkityksen musiikin ilmaisussa.
- Oppilas kohtaa eri aikakausilta musiikkia, jossa on käytetty kromaattista muuntelua.
- Oppilas kohtaa eri aikakausilta musiikkia, jossa äänen korkeutta on käytetty ilmaisun välineenä.
- Oppilas kohtaa eri aikakausilta musiikkia, jossa äänen artikulaatiota on vaihtelevasti käytetty ilmaisun välineenä.

Hopeataso, suoritus: konsertit ja tehtäväsalkku (mihin opintokokonaisuuteen liittyy: p = perusvehnä, k&k = keikka & konsertti, y = yhdessä, KeKe = kestävä kehitys)

- Ryhmä osallistuu kuorona muskarikonsertteihin syksyllä ja keväällä. k&k y

- Ryhmän ohjelmistossa on vähintään 10 laulua. k&k y
- Ryhmä osallistuu rytmiryhmänä jonkin urheiluseuran ottelutapahtumaan. k&k y
- Ryhmä tekee vanhuksille tai vastaavalle kohderyhmälle tallenteen tai käy esiintymässä paikan päällä. KeKe
- Ryhmä antaa näytteen moniäänisen rytmiiikan hallinnasta tallenteella tai keikalla. k&k y
- Jokainen oppilas tekee vähintään 5 pientä, itse keksittyä melodiaa eri sävellajeissa. p
- Jokainen oppilas kirjoittaa toisen äänen vähintään 5 tuttuun tai itse tehtyyn melodiaan eri sävellajeissa. p
- Jokainen oppilas kirjoittaa säestyksen ainakin kahdella eri soinnulla vähintään 5 yksinkertaiseen melodiaan. p
- Jokainen oppilas tekee vähintään 5 itse keksittyä, moniäänistä rytmikkateosta. p
- Jokainen oppilas osaa kirjoittaa tuttuja sävelmiä nuotinkirjoitusohjelmalla ja käsin, tehtäväsalkkuun vähintään 5 kappaletta. p
- Jokainen oppilas transponoi itse kirjoittamansa melodian tai melodioita tai tuttuja melodioita vähintään 9 eri sävellajiin. p
- Valmistautuessaan esityksiin ryhmä on koonnut edellisen kurssin sanaston lisäksi vähintään 20 musiikkitermin sanaston, jonka se osaa toteuttaa esityksissä ja jota oppilas osaa soveltaa omissa teoksissaan. k&k y

Kultataso, kehoni äänet

Laulaminen

- Oppilas hahmottaa duurin ja mollin eron.
- Oppilas osaa laulaa nuoteista koko duuriasteikon sävelin.
- Oppilas osaa laulaa nuoteista mollin alimmat 5 ääntä sisältäviä melodioita.
- Oppilas laajentaa nuotinlukutaitoaan aiempaa useampiin sävellajeihin.
- Oppilas osaa sopeuttaa oman laulamisensa osaksi moniäänistä kokonaisuutta.

Rytmi

- Oppilas esittää luontevasti rytmejä, joissa erilaiset rytmikuviot ja tauot vuorottelevat.
- Oppilas osaa vaivatta säilyttää sykkeen.
- Oppilas osaa sopeuttaa rytmiä esittäessään osuutensa moniääniseen kokonaisuuteen.

Kultataso, kokeilen ja kirjoitan

- Oppilas kokeilee kaksiäänisen musiikin kirjoittamista käyttäen erilaisia interalleja.
- Oppilas ymmärtää eri intervallien soinnillisen luonteen ja ilmaisumahdollisuudet.
- Oppilas kokeilee mollissa kirjoittamista.
- Oppilas ymmärtää duurin ja mollin ilmaisullisen eron.
- Oppilas kirjoittaa duuri-molli-tonaliteetista vapaata musiikkia.
- Oppilas ymmärtää ilmaisulliset erot duuri-molli-tonaliteettiin sidotun ja siitä vapaan musiikin välillä.

- Oppilas kokeilee kolmisoinnuilla soinnuttamista yksinkertaisissa melodioissa.
- Soinnuttamista varten oppilas tutustuu erilaisiin nuottiavaimiin.
- Oppilas osaa kirjoittaa yksinkertaisia, tuttuja melodioita nuoteiksi.

Kultataso, kuuntelen

- Oppilas kohtaa eri aikakausilta musiikkia, jossa duuri-molli-tonaliteetti luo musiikillista ilmaisua.
- Oppilas kohtaa musiikkia, jossa vapautuminen duuri-molli-tonaliteetista luo musiikillista ilmaisua.
- Oppilas kohtaa eri aikakausilta musiikkia, jossa tempo luo musiikillista ilmaisua.
- Oppilas kohtaa eri aikakausilta musiikkia, jossa harmonialla luodaan musiikillista ilmaisua.

Kultataso, suoritus: konsertit ja tehtäväsalkku (mihin opintokokonaisuuteen liittyy: p = perusvehnä, k&k = keikka & konsertti, y = yhdessä, KeKe = kestävä kehitys)

- Ryhmä osallistuu kuorona bändin konsertteihin syksyllä ja keväällä. k&k y
- Ryhmän ohjelmistossa on vähintään 5 laulua. k&k y
- Osa ohjelmistosta esitetään moniäänisesti. k&k y
- Ryhmä antaa näytteen moniäänisen rytmikan hallinnasta. k&k y
- Ryhmä osallistuu rytmiryhmänä jonkin urheiluseuran ottelutapahtumaan. k&k y
- Ryhmä tekee vanhuksille tai vastaavalle kohderyhmälle tallenteen tai käy esiintymässä paikan päällä. KeKe
- Jokainen oppilas tekee vähintään 5 pientä, itse keksittyä melodiaa eri sävellajeissa. p
- Jokainen oppilas kirjoittaa vähintään 5 tutusta tai itse keksitystä melodiasta 2- tai 3-äänisen version eri sävellajeissa. p
- Jokainen oppilas tekee vähintään 5 itse keksittyä moniäänistä rytmikkateosta. p
- Jokainen oppilas kirjoittaa vähintään 5 erilaista sointukiertoa, jonka päälle voi improvisoida. p
- Jokainen oppilas transponoi itse kirjoittamansa melodian tai melodioita tai tuttuja melodioita vähintään 12 eri sävellajiin. p
- Valmistautuessaan esityksiin ryhmä on koonnut edellisen kurssin sanaston lisäksi vähintään 20 musiikkitermin sanaston, jonka se osaa toteuttaa esityksissä ja jota oppilas osaa soveltaa omissa teoksissaan. k&k y
- Oppilas voi halutessaan antaa laulunäytteen opettajalle ja vierailevalle lautakunnan jäsenelle. p

Platinataso, kehoni äänet

Laulaminen

- Oppilas osaa laulaa melodioita, joissa asteikkokulut ja erilaiset hypyt vaihtelevat.
- Oppilas ymmärtää erilaisien mollien eron ja osaa esittää omalle instrumentille tyypillisimpiä melodioita myös mollissa.
- Kaikki duurit ja mollit tulevat nuottikuvasta tutuiksi.
- Oppilas osaa vaivatta esittää osuutensa moniäänisessä kokonaisuudessa.

Rytmi

- Oppilas esittää sujuvasti vaihtelevia rytmikuvioita osana moniäänistä kokonaisuutta.

Platinataso, kokeilen ja kirjoitan

- Käsitteet yhteen: nuottien nimet, oktaavialat, kvinttiympyrä, sävellajit, intervallit laatuineen, soinnut ja yleisimmät sointutehot, reaalisointumerkinnot.
- Oppilas osaa kirjoittaa musiikillisesti jäsenyviä pieniä melodioita duurissa ja mollissa.
- Oppilas osaa kirjoittaa duuri-molli-tonaliteetista vapaata musiikkia pieniksi kokonaisuuksiksi.
- Oppilas ymmärtää eri instrumenttien soinnilliset erot ja kokeilee eri instrumenttien käyttöä musiikkia kirjoittaessaan.
- Oppilas osaa kirjoittaa melodiaan toisen äänen ja käyttää eri intervaleja ilmaisun välineinä.
- Oppilas osaa soinnuttaa kolmisoinnuin yksinkertaisia melodioita.
- Oppilas vahvistuu taidossa kirjoittaa nuoteiksi kuulemiaan melodioita.
- Oppilas osaa muodostaa nelisointuja ja ymmärtää niiden soinnillisia eroja.

Platinataso, kuuntelen

- Oppilaalle jäsenyvy kokonaiskuva, miten musiikin eri elementtejä käytetään musiikillisen ilmaisun välineinä.
- Oppilaalle piirretty kuva omista suosikeista.
- Oppilas tietää, miten hakea ja löytää erilaista musiikkia kuunneltavaksi.

Platinataso, suoritus: konsertit ja tehtäväsalkku (mihin opintokokonaisuuteen liittyy: **p** = perusvehnä, **k&k** = keikka & konsertti, **y** = yhdessä, **KeKe** = kestävä kehitys)

- Ryhmä osallistuu kuorona bändin konsertteihin syksyllä ja keväällä. **k&k y**
- Ryhmän ohjelmistossa on vähintään 5 laulua. **k&k y**
- Osa ohjelmistosta esitetään moniäänisesti. **k&k y**
- Ryhmä antaa näytteen moniäänisen rytmiiikan hallinnasta. **k&k y**
- Ryhmä osallistuu rytmiryhmänä jonkin urheiluseuran ottelutapahtumaan. **k&k y**
- Ryhmä tekee vanhuksille tai vastaavalle kohderyhmälle tallenteen tai käy esiintymässä paikan päällä. **KeKe**
- Jokainen oppilas tekee vähintään 5 pientä, itse keksittyä melodiaa eri sävellajeissa. **p**
- Jokainen oppilas kirjoittaa vähintään 5 tutusta tai itse tehdystä melodiasta 2- tai 3-äänisen version eri sävellajeissa. **p**
- Jokainen oppilas kirjoittaa säestyksen ainakin kuudella eri soinnulla vähintään 5 yksinkertaiseen melodiaan. **p**
- Jokainen oppilas tekee vähintään 5 itse keksittyä moniäänistä rytmiiikkateosta. **p**
- Jokainen oppilas kirjoittaa vähintään 5 erilaista sointukiertoa, jonka päälle hän voi improvisoida. **p**

- Jokainen oppilas transponoi itse kirjoittamansa melodian tai melodioita tai tuttuja melodioita vähintään 12 eri sävellajiin. p
- Valmistautuessaan esityksiin ryhmä on koonnut edellisen kurssin sanaston lisäksi vähintään 20 musiikkitermin sanaston, jonka se osaa toteuttaa esityksissä ja jota oppilas osaa soveltaa omissa teoksissaan. k&k y
- Oppilas voi halutessaan antaa laulunäytteen opettajalle ja vierailevalle lautakunnan jäsenelle. p

Syventävät opinnot, musiikin hahmotustaidot

- Oppilas käy analyttisesti läpi lopputyönsä musiikin ja musiikkityylit. Oppilas ymmärtää, miten musiikin eri elementit ovat ilmaisun välineinä.
- Oppilas käy kuunnellen läpi lopputyölleen ominaisen musiikin ilmaisuskaalaa.
- Jos oppilaan lopputyö on omaa musiikin kirjoittamista, oppilas käy läpi ja harjoittelee kirjoittaen musiikin eri elementtien käyttöä ilmaisussa.

Valinnainen kurssi: pro pro

- Jos oppilas tähtää ammatillisiin opintoihin, järjestetään kokoava kurssi, jossa käsitteellisesti luodaan kokonaisjäsenitys musiikin eri elementeistä.
- Harjoitellaan kuunnellen ja kirjoittaen eri elementtien hienojakoista tunnistamista.